

**PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

**PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
2015 METŲ KONSOLIDUOTŲJŲ BIUDŽETO VYKDYMO
IR FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIŲ,
BIUDŽETO VYKDYMO, LĖŠŲ BEI TURTO
VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JAIS TEISĖTUMO
AUDITO ATASKAITA**

2016 m. liepos 14 d. Nr. A–9

Pasvalys

Auditas atliktas, vykdant
Savivaldybės kontrolieriaus
2014 m. lapkričio 12 d. įsakymu Nr. KV-1
patvirtintą Pasvalio rajono savivaldybės
Kontrolės ir audito tarnybos
2015 m. veiklos planą ir
2015 m. rugpjūčio 3 d. pavedimą Nr. PA–4

Auditą atliko:
Savivaldybės kontrolierė Rima Juodokienė (grupės vadovė)
vyriausioji specialistė Ilma Paliukėnaitė

Su audito ataskaita galima susipažinti
Pasvalio rajono savivaldybės interneto puslapyje
adresu www.pasvalys.lt

TURINYS

SANTRAUKA		3
IŽANGA		5
AUDITO APIMTYS IR METODAI		6
I DALIS. SAVIVALDYBĖS 2015 METŲ KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINIŲ VERTINIMAS		11
1.	Savivaldybės konsoliduotojo biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio vertinimas	13
2.	Savivaldybės konsoliduotojo finansinių ataskaitų rinkinio vertinimas	13
	2.1. Dėl VSAKIS suformuotų kontrolės ataskaitų	14
	2.2. Dėl rankinio duomenų koregavimo	15
	2.3. Dėl žemesniojo lygio finansinių ataskaitų	15
	2.3.1 Kelių (gatvių) apskaita	16
	2.3.2. Nekilnojamųjų, kilnojamųjų kultūros ir kitų vertybių apskaita	17
	2.3.3. Biologinio turto apskaita	20
	2.3.4. Pažeidimai Pasvalio sporto mokykloje	20
	2.3.5. Pažeidimai Joniškėlio G. Petkevičaitės-Bitės gimnazijoje	21
II DALIS. SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO VERTINIMAS		22
1.	Biudžeto planavimas, tvirtinimas ir tikslinimas	22
2.	Savivaldybės biudžeto pajamos	24
	2.1. Pajamų surinkimas	24
	2.2. Vietinės rinkliavos	25
	2.3. Biudžetinių įstaigų pajamos	26
3.	Savivaldybės biudžeto išlaidos	26
	2.1. Asignavimai darbo užmokesčiui	27
III DALIS. SAVIVALDYBĖS SKOLOS IR SKOLINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI		33
IV DALIS. TURTO IR LĖŠŲ VALDYMO, NAUDOJIMO, DISPONAVIMO JAIS TEISĖTUMO VERTINIMAS		34
V DALIS. REKOMENDACIJOS		44
PRIEDAI		47

SANTRAUKA

Vadovaudamiesi teisės aktais, atlikome 2015 metų Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių, biudžeto vykdymo, turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo auditą ir parengėme Savivaldybės tarybai audito išvadą ir ataskaitą.

1. Patvirtintas (su patikslinimais) 2015 metų Savivaldybės biudžetas – 23.621,0 tūkst. Eur, tame skaičiuje: skolinimosi planas – 900,0 tūkst. Lt, lėšų likutis metų pradžioje – 273,5 tūkst. Eur. Asignavimai - 23.621,0 tūkst. Eur, iš jų 9.800,9 tūkst. Eur darbo užmokesčiui, 2.961,3 tūkst. Eur turtui įsigyti paskirstyti keturiasdešimčiai asignavimų valdytojų.

2015 metų Savivaldybės biudžeto įplaukos – 23.665,1 tūkst. Eur (įskaitant 805,4 tūkst. Eur paskolų ir 273,5 tūkst. Eur lėšų likučius metų pradžioje) arba 44,1 tūkst. Eur daugiau negu planuota.

Asignavimų valdytojai 2015 m. įsisavino 98,1 proc. skirtų asignavimų - padaryta 23163,9 tūkst. Eur Savivaldybės biudžeto išlaidų. 55,5 proc. visų išlaidų sudaro su darbo santykiais susijusios išlaidos (išlaidos darbo užmokesčiui – 9.764,7 tūkst. Eur, valstybinio socialinio draudimo įmokos – 3.095,6 tūkst. Eur). Išlaidos kapitalui sudaro 12,3 proc.- 2835,8 tūkst. Lt.

2. Savivaldybės skola 2015 metų pabaigoje sudarė 3.870 tūkst. Eur ir, palyginti su 2014 m., sumažėjo 7,8 proc. Savivaldybės paimtų paskolų likutis per 2015 metus padidėjo 2,1 proc., nuo 3.326,4 tūkst. Eur 2015 metų pradžioje iki 3.395,2 tūkst. Eur metų pabaigoje. Savivaldybės biudžetinių įstaigų įsiskolinimai už prekes, paslaugas, socialines ir kitas išmokas per 2015 metus sumažėjo beveik per pusę – nuo 877,7 tūkst. Eur metų pradžioje iki 474,8 tūkst. Eur metų pabaigoje.

3. Savivaldybės konsoliduotas turtas, parodytas finansinės būklės ataskaitoje, 2015 m. gruodžio 31 d. – 79.157,85 tūkst. Eur ir buvo 371,65 tūkst. Eur didesnis nei 2014 metais. Savivaldybės konsoliduotieji įsipareigojimai sudarė 5.570,74 tūkst. Eur ir buvo 411,78 tūkst. Eur mažesni nei 2014 metais. Savivaldybės grynojo turto vertė 2015 m. pabaigoje sudarė 18.650,88 tūkst. Eur ir buvo 777,79 tūkst. Eur didesnė nei 2014 metais.

2015 m. pagrindinės veiklos pajamos, palyginti su 2014 metais, sumažėjo 148,25 tūkst. Eur ir siekė 34.666,17 tūkst. Eur. 2015 metais pagrindinės veiklos sąnaudos siekė 34.058,08 tūkst. Eur, didžiausią sąnaudų dalį sudarė – sąnaudos švietimui (32,6 proc.), socialinei apsaugai (19,7 proc.), sveikatos apsaugai (19,4 proc.)

4. Įvertinę Savivaldybės 2015 metų biudžeto vykdymo teisėtumą pareiškėme sąlyginę nuomonę. Nustatėme, kad strateginis planavimas Savivaldybėje iki šiol vyksta vangiai. Planuojant išlaidas darbo užmokesčiui nesivadovauta Vyriausybės patvirtinta darbo užmokesčio fondo apskaičiavimo metodika, darbo užmokesčio fondas planuojamas neįvertinant neužimtų etatų pagrįstumo, priemokos už neužimtų etatų funkcijų vykdymą skiriamos metai iš metų, nesiekiant jų užimti įdarbinant darbuotojus, nepakankamas dėmesys skiriamas priedų ir priemokų skyrimo teisėtumui. Savivaldybės biudžeto pajamos nepagrįstai padidintos 131,4

tūkst. Eur.

Asignavimų valdytojai, naudodami Savivaldybės biudžeto asignavimus ir prisiimdami įsipareigojimus, neužtikrino biudžetinės drausmės (žr. šios ataskaitos 9, 11-15, 19 pastebėjimus).

5. Įvertinę Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio atitiktį teisės aktų reikalavimams ir duomenims iš kurių rinkinys sudarytas, pareiškėme besąlyginę nuomonę.

6. Vertindami Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenis konstatavome, kad šis rinkinys dar neparodo teisingos Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto vertės, sukonsoliduotose žemesniojo lygio viešojo sektoriaus subjektų ataskaitose nustatėme duomenų iškreipimų, įskaitant sumas, kurių teisingumo negalėjome patvirtinti, o finansinių ataskaitų rinkinių aiškinamuosiuose raštuose pateikta netiksli, neteisinga, ar (ir) ne visa pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus privaloma pateikti informacija (žr. šios ataskaitos 4-8 pastebėjimus).

7. Audituotose įstaigose mūsų išsakytų pastebėjimų pobūdis dėl Savivaldybės turto valdymo naudojimo ir disponavimo metai iš metų iš esmės nesikeičia, todėl nuomonę modifikavome. Įstaigos neužtikrino Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 9 straipsnyje nustatytų visuomeninės naudos, efektyvumo, racionalumo, viešosios teisės principų laikymosi.

Dalis apskaityto registruotino nekilnojamojo turto neįregistruota viešuosiuose registruose. Nepakankamai sparčiai Savivaldybėje vyksta naudojamos valstybinės žemės sklypų, kapinių ir kitų registruotinių daiktinių teisių įforminimas.

Savivaldybėje turto inventorizacijos atliekamos formaliai. Iki šiol neišspręstas klausimas dėl Savivaldybės funkcijoms atlikti nereikalingo ar nenaudojamo (negalimo naudoti) Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio nekilnojamojo ir kito turto tolimesnio panaudojimo, nurašymo ar realizavimo.

Nors Savivaldybė ėmėsi priemonių, bet kol kas Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų panaudojimo efektyvumas ir skaidrumas neužtikrinamas (žr. šios ataskaitos 16-18, 20-21 pastebėjimus).

8. Dėl nepilnai įsisavintos buhalterinės apskaitos programos ir apskaitos tvarkymo bei duomenų pateikimo skirtingų skyrių apskaitos registruose didėja klaidų ir neteisingų duomenų finansinių ataskaitų rinkiniuose pateikimo rizika, o konsoliduojamų subjektų apskaitos politikų nevienodumas apsunkina finansinių ataskaitų rinkinių supratimą jas analizuojant atskirai. (žr. audito ataskaitos 1-3, 10 pastebėjimus).

IŽANGA

Vykdydami Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą¹ ir Vietos savivaldos įstatymo² reikalavimą prižiūrėti, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai bei teikti Savivaldybės tarybai išvadą dėl pateikto tvirtinti Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo, atlikome:

- ◊ 2015 metų Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio audita;
- ◊ 2015 metų Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio audita;
- ◊ 2015 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo audita;
- ◊ lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo audita.

Auditas atliktas vykdant Savivaldybės kontrolieriaus 2014 m. lapkričio 12 d. įsakymu Nr. KV-1 patvirtintą Pasvalio rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2015 m. veiklos planą ir Pasvalio rajono Savivaldybės kontrolieriaus 2015 m. rugpjūčio 3 d. pavedimą Nr. PA – 4. Audita atliko Savivaldybės kontrolierė Rima Juodokienė ir vyriausioji specialistė Ilma Paliukėnaitė. Audito grupės vadovė – Rima Juodokienė.

Audituojamas subjektas – Pasvalio rajono savivaldybės administracija (juridinio asmens kodas 188753657, adresas – Vytauto Didžiojo aikštė 1, Pasvalys), Pasvalio rajono savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai, viešojo sektoriaus subjektai dalyvaujantys konsolidavimo procese.

Audituojamu laikotarpiu Savivaldybės administracijos direktoriaus pareigas ėjo Rimantas Užuotas, Finansų skyriaus vedėja – Dalė Petrėnienė, Apskaitos skyriaus vedėja – Danguolė Šlušnienė iki 2015 m. spalio 3 d., nuo 2015 m. spalio 4 d. Apskaitos skyriaus vedėjo pareigas laikinai ėjo Aldona Telksnienė, nuo 2016 m. sausio 13 d. Apskaitos skyriaus vedėja – Vitalija Motiejūnienė.

Savivaldybės administracijos direktorius Savivaldybės tarybos nustatyta tvarka administruoja Savivaldybės biudžeto asignavimus ir kitus piniginius išteklius, organizuoja Savivaldybės biudžeto vykdymą ir atsako už Savivaldybės ūkinę ir finansinę veiklą, administruoja Savivaldybės turtą³.

Biudžeto asignavimų valdytojai yra atsakingi už biudžeto programų vykdymą, programų sąmatų sudarymą ir vykdymą, neviršijant patvirtintų asignavimų sumų, už paskirtų asignavimų efektyvų, atitinkantį programoje nustatytus tiklus ir rezultatyvų naudojimą⁴.

Audituojamas laikotarpis – 2015 metai.

Audito tikslai:

¹ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 30 str. 1 d.

² Vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 27 straipsnio 1 dalis ir 9 dalies 10 punktas.

³ Vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 29 straipsnio 8 dalies 5 punktas.

⁴ Biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 7 straipsnio 1 punktas.

◊ įvertinti 2015 metų Savivaldybės biudžeto sudarymą, administravimą ir vykdymą, konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių atitikimą teisės aktų reikalavimams, lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir panaudojimo efektyvumą ir ekonomiškumą;

◊ pareikšti nepriklausomas nuomones dėl 2015 metų konsoliduotųjų finansinių bei biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo;

◊ pareikšti nepriklausomas nuomones dėl Savivaldybės biudžeto vykdymo, dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo.

Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį, apimančią Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį ir Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį, rengia Pasvalio rajono savivaldybės administracijos Finansų skyrius.

Audito ataskaitoje pateikti audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausomos nuomonės dėl Savivaldybės 2015 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų, Savivaldybės biudžeto vykdymo, lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo pareiškiami Pasvalio rajono savivaldybės tarybai audito išvadoje.

Auditas pradėtas 2015 m. rugpjūčio 3 d. ir baigtas 2016 m. liepos 15 d.

Šioje audito ataskaitoje naudojami trumpiniai: KFAR – konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys, VSAFAS – viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartas, VSAKIS– viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinė sistema, VSS – viešojo sektoriaus subjektas.

Su audituotų įstaigų finansinio (teisėtumo) audito ataskaitomis ir išvadomis galima susipažinti interneto svetainėje adresu www.pasvalys.lt.

AUDITO APIMTYS IR METODAI

Audito metu buvo vertinamas Savivaldybės administracijos raštu⁵ Kontrolės ir audito tarnybai pateiktas Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir kitos ataskaitos už 2015 metus:

◊ Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2015 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 1-sav.);

◊ Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2015 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2-sav.);

◊ Aiškinamasis raštas;

◊ Skolinių įsipareigojimų ir suteiktų garantijų bei paskolų statistinė 2015 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 3-sav. metinė).

Audito metu buvo vertinamas Savivaldybės administracijos raštu⁶ Kontrolės ir audito tarnybai pateiktas tokios sudėties Savivaldybės 2015 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys:

⁵ Pasvalio rajono savivaldybės administracijos 2016 m. kovo 7 d. raštas Nr. ARB-448 „Dėl ataskaitų pateikimo“;

⁶ Pasvalio rajono savivaldybės administracijos 2016 m. gegužės 30 d. raštas Nr. ARB-1061 „Dėl

- ◊ Finansinės būklės ataskaita pagal 2015 m. gruodžio 31 duomenis;
- ◊ Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2015 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- ◊ Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2015 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- ◊ Pinigų srautų ataskaita pagal 2015 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- ◊ Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas.

Audito metu vertinome (audito apimtis):

◊ Savivaldybės biudžeto vykdymo rezultatus – gautas pajamas (22.586,2 tūkst. Eur) ir panaudotus asignavimus (23.163,2 tūkst. Eur);

◊ 2015 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų (formos Nr. 1-sav. ir Nr. 2-sav.) atitiktį teisės aktų reikalavimams ir jų duomenų teisingumą;

◊ 2015 metų savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio aiškinamajame rašte pateiktų duomenų apie Savivaldybės biudžeto vykdymą atskleidimą;

◊ skolinius įsipareigojimus;

◊ Savivaldybės turtą 2015 m. gruodžio 31 d. – 79 157,85 tūkst. Eur;

◊ 2015 metų Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų (Finansinės būklės ataskaitos, Veiklos rezultatų ataskaitos, Grynojo turto pokyčių ataskaitos, Pinigų srautų ataskaitos ir Aiškinamojo rašto) atitiktį teisės aktų reikalavimams ir jų duomenų teisingumą;

◊ finansinių (teisėtumo) auditų rezultatus, kurių metu buvo vertinamas ataskaitų rinkinių teisingumas, o efektyvumo, ekonomiškumo, rezultatyvumo ir teisėtumo požiūriu – savivaldybės biudžeto asignavimų naudojimas;

◊ lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą;

◊ ankstesnių auditų metu teiktų rekomendacijų įgyvendinimą.

Atkreipiame dėmesį, kad audituotus konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius sudarė skirtingo dydžio subjektų grupės:

◊ Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį sudarė Savivaldybei pavaldžių biudžetinių įstaigų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai;

◊ Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį sudarė Savivaldybei pavaldžių biudžetinių įstaigų ir viešųjų sveikatos priežiūros įstaigų finansinių ataskaitų rinkiniai.

Dėl šios priežasties finansinių ataskaitų rinkinių auditų apimtis yra platesnė (apima daugiau subjektų ataskaitų rinkinių), negu biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių auditų apimtis.

2015 metais Savivaldybės biudžeto asignavimus valdė keturiasdešimt asignavimų valdytojų, iš jų–12 savivaldybės administracijos struktūrinių ir struktūrinių –teritorinių padalinių. Savivaldybės administracijai (įskaitant Socialinės paramos ir sveikatos skyrių) skirta daugiau kaip 35 procentai, o 11 seniūnijų – dar 18 proc. visų asignavimų. Savivaldybės 2015 metų biudžeto asignavimai paskirstyti septynioms programoms.

Savivaldybės KFAR grupę sudaro trisdešimt du VSS, iš jų: dvidešimt aštuonios biudžetinės

įstaigos, dvi viešosios sveikatos priežiūros įstaigos, Savivaldybės išdas⁷ ir Savivaldybės privatizavimo fondas⁸. Taip pat rinkinyje atvaizduotas finansinis turtas, kurį sudaro Savivaldybei priklausantis septynių bendrovių kapitalas, iš jų: keturios kontroliuojamos uždarnosios akcinės bendrovės, kurios nėra priskiriamos prie VSS, trys asocijuotieji subjektai.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus⁹, Tarptautinius audito standartus¹⁰ ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus¹¹, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad konsoliduotuose finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniuose nėra reikšmingų iškraipymų, kad konsoliduotame finansinių ataskaitų rinkinyje pateikti duomenys teisingai parodo grupės finansinius rezultatus, visais atžvilgiais išsamiai ir teisingai atspindi grupės turtą, finansavimo sumas, įsipareigojimus, pajamas ir sąnaudas, grynąjį turtą, pinigų srautus ir nėra reikšmingų iškraipymų, o Savivaldybės biudžetas vykdytas laikantis teisės aktu, Savivaldybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių, netikrinome visų grupės subjektų (100 proc.) ataskaitų rinkinių duomenų, kuriais naudojantis buvo pateikiama informacija konsolidavimui. Audito metu surinkta pakankamai įrodymų nepriklausomai finansinio (teisėtumo) audito nuomonei pareikšti.

Konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių audito procese buvo naudojamas 1 procento kiekybinio reikšmingumo lygis: nuo 2015 m. biudžeto asignavimų – 236,2 tūkst. Eur ir nuo turto – 792,0 tūkst. Eur. Ši suma yra didžiausia priimtinių klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad atitinkamos ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos. Taip pat buvo vertintas kiekvienos klaidos kokybinis reikšmingumas.

Visų konsolidavimo lygių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai rengiami naudojantis VSAKIS, sukurta įgyvendinant Viešojo sektoriaus buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sistemos reformos įgyvendinimo priemonių planą¹². Mes neprisiimame atsakomybės vertinti VSAKIS atliekamų duomenų apdorojimo procedūras ir atskleisti su tuo susijusius galimus netikslumus.

⁷ Savivaldybės išdas – išteklių fondas, kuris, remiantis subjekto principu, laikomas atskiru apskaitos vienetu. Savivaldybės išdo tvarkytojas yra Savivaldybės administracijos Finansų skyrius. Apskaita tvarkoma atskirai nuo Administracijos buhalterinės apskaitos, sudaromas atskiras finansinių ataskaitų rinkinys.

⁸ Savivaldybės privatizavimo fondas – nebiudžetinis Savivaldybės pinigų fondas, kuris laikomas atskiru apskaitos vienetu. Šio fondo apskaitą organizuoja Savivaldybės administracijos Apskaitos skyrius.

⁹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (2012-06-28 įsakymo Nr. V-171 redakcija su vėlesniais pakeitimais).

¹⁰ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti Tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito rūmų išversti į lietuvių kalbą, <http://www.lar.lt/new/page.php?514>).

¹¹ Finansinio audito (1000–1810 TAAIS) ir atitikties audito (4000, 4200 TAAIS) standartai (<http://www.vkontrole.lt/page.aspx?id=350>).

¹² LR Vyriausybės nutarimas „Dėl viešojo sektoriaus buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sistemos reformos koncepcijos ir koordinavimo ir priežiūros komisijos sudarymo“, 2005-06-29 Nr. 718

Pastebime, kad pagal Valstybės kontrolės atlikto audito išvadas VSAKIS taikomųjų programų kontrolė yra pakankama, tačiau nustatyta duomenų įvesties valdymo trūkumų, kurie didina klaidingo pirminių duomenų įvedimo riziką. Taigi konsoliduotosios VSS finansinės ataskaitos gali būti neteisingos dėl netinkamų pirminių duomenų, jei VSS subjektai padarė klaidų buhalterinėje apskaitoje ir duomenys kaip teisingi buvo pateikti VSAKIS¹³. Dėl šios priežasties pagal strategijoje rengimo metu nustatytas rizikas atrinkome rizikingus VSS ir tikrinome, ar į VSAKIS jie pateikė teisingus savo įstaigų duomenis.

Siekdami gauti pakankamą užtikrinimą dėl minėtų ataskaitų rinkinių teisingumo ir 2015 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo, lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo, suplanavome ir atlikome 8-uonių Savivaldybės biudžetinių įstaigų¹⁴ finansinius (teisėtumo) auditus, atskirų sričių – darbo užmokesčio, ilgalaikio turto, Kelių programos lėšų – audito procedūras Savivaldybės administracijoje, veiklos pajamų – visose įstaigose, kurių duomenys konsoliduoti į Savivaldybės ataskaitų rinkinius bei Savivaldybės administracijos Finansų skyriuje, kuris atsakingas už šių rinkinių parengimą. Pagal parengtas audito programas atliktos audito procedūros Pasvalio rajono savivaldybės biudžeto 01, 02, 03, 04, 05, 07 išlaidų programose. Audito procedūros suplanuotos ir atliktos Pasvalio rajono savivaldybės ilgalaikio turto, gautinų sumų, finansavimo sumų, įsipareigojimų, grynojo turto, pajamų bei sąnaudų srityse. Audito metu dalyvavome atliekant inventorizaciją. Auditų metu Savivaldybės biudžetinėms įstaigoms pateikti raštai dėl audito metu nustatytų pastebėjimų, neatitikimų nurodyti 1 priede.

Atlikę 8-uonių Savivaldybės biudžetinių įstaigų finansinius (teisėtumo) auditus pareiškėme tris nuomones:

- ◊ dėl 2015 metų finansinių ataskaitų rinkinių;
- ◊ dėl 2015 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių;
- ◊ dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams per 2015 metus.

Siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, atlikta:

- išsami rizikos analizė (audito planavimo etape), kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant didžiausios rizikos srityje;
- tvarkų ir taisyklių, įsakymų ir kitų dokumentų peržiūra, kurie leido susipažinti su sukurta kontrolės aplinka ir procedūromis;
- svarbiausių sričių (ilgalaikio turto, finansinio turto, gautinų sumų, finansavimo sumų, įsipareigojimų, grynojo turto, pajamų bei sąnaudų) pagrindinės procedūros – ūkinių operacijų ir sąskaitų likučių detalios ir analitinės audito procedūros. Pagrindinėms audito procedūroms

¹³ Valstybės kontrolės valstybinio audito ataskaita, 2013-03-29 Nr. VA-P-90-1-5;

¹⁴ 2015 metais audituoti asignavimų valdytojai: Pasvalio Petro Vileišio gimnazija, Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės–Bitės gimnazija, Vaškų gimnazija, Pasvalio specialioji mokykla, Pasvalio Svalios pagrindinė mokykla, Pasvalio sporto mokykla, Pasvalio specialioji mokykla, Pasvalio rajono paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neįgaliesiems.

atlikti buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie, mūsų nuomone, geriausiai reprezentavo audito visumą.

– konsolidavimo audito procedūros, finansinių ataskaitų finansinių rodiklių tarpusavio palyginimas ir biudžeto vykdymo analizė.

Taip pat vertinome, kaip audituojamas subjektas laikėsi įstatymų ir kitų teisės aktų, sutartinių įsipareigojimų ir kt. Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų ar kitų dokumentų reikalavimų, atsižvelgėme į šių reikalavimų nesilaikymo priežastis ir įvertinome galimus jų nesilaikymo padarinius.

Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis, taip pat 2015 metų Savivaldybės biudžeto vykdymą vertinome atsižvelgdami į:

◊ Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą¹⁵ (toliau – 2015 metų rodiklių įstatymas);

◊ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymą¹⁶;

◊ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą¹⁷;

◊ Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisykles¹⁸;

◊ Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir skolinių įsipareigojimų ataskaitos teikimo finansų ministerijai taisykles¹⁹;

◊ Savivaldybių skolinimosi taisykles²⁰;

◊ Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (toliau – VSAFAS);

◊ kitus savivaldybės biudžeto sudarymą ir vykdymą, savivaldybės skolą, viešojo sektoriaus subjektų grupės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių sudarymą reglamentuojančius teisės aktus.

Audito įrodymai gauti taikant šias audito procedūras: skaičiavimą, patikrinimą, paklausimą, analitines ir kitas.

Atliekant auditą buvo naudotasi Valstybinės mokesčių inspekcijos, asignavimų valdytojų, Finansų skyriaus pateiktomis ataskaitomis bei kitais Savivaldybės administracijos tvarkomais duomenimis.

¹⁵ Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas 2014-12-11 Nr. XII-1408 (įsigaliojo nuo 2014 m. gruodžio 24 d.).

¹⁶ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁷ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais)

¹⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ 2001-05-14 Nr. 543 (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁹ Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymas „Dėl savivaldybės biudžeto vykdymo ir skolinių įsipareigojimų ataskaitų teikimo Finansų ministerijai taisyklių ir ataskaitų formų patvirtinimo“, 2011-11-11 Nr. 1K-361 (su vėlesniais pakeitimais).

²⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“, 2004-03-26 Nr. 345 (su vėlesniais pakeitimais);

I DALIS. SAVIVALDYBĖS 2015 METŲ KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINIŲ VERTINIMAS

Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį sudaro Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys.

Pažymėtina, kad Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio rengimo procesai yra skirtingi – skiriasi ne tik duomenų šaltiniai, kurių pagrindu rengiami minėti ataskaitų rinkiniai, bet ir rinkinių rengimo terminai.

1 pastebėjimas. Konsoliduojamų subjektų apskaitos politikų nevienodumas apsunkina finansinių ataskaitų rinkinių supratimą jas analizuojant atskirai, dėl to neužtikrinami Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme įtvirtinti atsargumo ir/ar palyginamumo principai.

Nuo 2016 m. teisės aktu²² numatytas privalomas apskaitos politikos ir sąskaitų plano suderinimas su kontroliuojančiu subjektu, tačiau iki šiol biudžetinių įstaigų apskaitos politikos ir sąskaitų planai nėra suderinti.

Viešojo sektoriaus subjektai, vadovaudamiesi Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo nuostatomis²¹, buhalterinę apskaitą tvarko ir finansines ataskaitas sudaro pagal apskaitos standartus (toliau – VSAFAS), kurie nustato bendrus apskaitos principus, atskleidimus finansinėse ataskaitose, konkrečiai nenurodydami kiekvienam subjektui, kada ir kaip juos taikyti, tačiau suteikia galimybę pasirinkti tinkamus apskaitos metodus iš kelių apskaitos variantų.

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 35 straipsnio 3 dalies nuostatas, administracijos direktorius yra atsakingas už KFAR rengimą ir pateikimą. Tam, kad užtikrintų KFAR duomenų tikrumą ir teisingumą, Savivaldybės administracija turėtų nustatyti pagrindinius apskaitos principus, metodus ir tvarkas, kuriais vadovautųsi visi VSS, priklausantys KFAR grupei.

Finansų ministro įsakymo²² 11 punktu numatyta, kad subjektų grupės (III konsolidavimo lygio ir žemesnio pagal konsolidavimo schemą) apskaitos politika turi būti suderinta su kontroliuojančiuoju subjektu ir turi sutapti tiek, kad tų pačių ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių registravimas duotų tą patį rezultatą. Subjektų grupės sąskaitų planas taip pat turi būti suderintas su kontroliuojančiuoju subjektu.

Kasmet atkreipiame dėmesį, kad, nesant bendros subjektų grupės apskaitos politikos, neužtikrinami įstatyme numatyti atsargumo ir/ar palyginamumo principai, nes kiekvienas subjektas gali pasirinkti skirtingus apskaitos variantus ir finansinių ataskaitų duomenys dėl skirtingų apskaitos metodų ar būdų, gali būti atvaizduoti taip, kad vartotojai negalės palyginti

²¹ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 19 straipsnio 2 dalis.

²² 2015 m. gruodžio 23 d. Finansų ministro įsakymas Nr. 1K-389 „Dėl Finansų ministro 2005 m. gegužės 25 d. įsakymo Nr. 1K-170 „Dėl biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“.

jose pateiktų duomenų su kitų VSS finansinėse ataskaitose pateiktais duomenimis ir teisingai įvertinti konkretaus VSS finansinės būklės pokyčių.

2 pastebėjimas. Valstybinės žemės nuomos mokesčio apskaitos duomenys pateikiami Apskaitos skyriaus registruose, nors apskaitą tvarko Finansų skyrius. Savivaldybės administracijos ir Iždo apskaitos politikose netinkamai reglamentuota nuomos mokesčio už valstybinę žemę apskaita.

Savivaldybės administracijos Apskaitos skyriaus apskaitos registruose pateikiami nuomos mokesčio už valstybinę žemę apskaitos duomenys, kurie gaunami iš Finansų skyriaus. Surenkamoji valstybinės žemės nuomos mokesčio sąskaita yra Finansų skyriaus apskaitoje, apskaitą tvarko Finansų skyriaus specialistas. Atlikdami 2014 metų auditą, Savivaldybės administracijai pateikėme pastebėjimą dėl netinkamo žemės nuomos mokesčio apskaitos organizavimo, bet Savivaldybės administracijos Apskaitos skyrius valstybinės žemės nuomos mokesčio apskaitos iš Finansų skyriaus neperėmė.

Nuomos mokesčio už valstybinę žemę administravimo taisyklėse²³, Pasvalio rajono savivaldybės išdo apskaitos politikoje²⁴, Savivaldybės administracijos Finansų skyriaus nuostatuose²⁵, nustatyta, kad valstybinės žemės nuomos mokesčio apskaita tvarkoma Savivaldybės administracijos Finansų skyriuje.

3 pastebėjimas. Buhalterinės apskaitos tvarkymas ne buhalterinės apskaitos programa didina klaidų ir neteisingų duomenų finansinių ataskaitų rinkiniuose pateikimo riziką. Apskaitos programos dar neįsisavino keturios Savivaldybės biudžetinės įstaigos.

Tvarkant apskaitą ir sudarant finansinių ataskaitų rinkinius pagal VSAFAS, viena iš priemonių sumažinti klaidų ir apgaulės riziką bei užtikrinti duomenų finansinių ataskaitų rinkiniuose patikimumą, yra vieninga visiems VSS kompiuterinė buhalterinės apskaitos programa. Savivaldybės administracija dar 2010 m. įsigijo finansų apskaitos valdymo pagal VSAFAS informacinę sistemą, kuri įdiegta visose Savivaldybės biudžetinėse įstaigose, mokami programos palaikymo mokesčiai (per 2015 metus sumokėta 34,4 tūkst. Eur). 2015 metais keturios Savivaldybės biudžetinės įstaigos neįsisavino apskaitos programos arba tvarkė tik atskiras apskaitos sritis. Nuo 2010 metų kiekvienais metais teikėme rekomendacijas dėl

²³ 22 punktas. Juridiniai ir fiziniai asmenys nuomos mokesčių už valstybinę žemę sumoka į Finansų skyriaus sąskaitą, nurodytą deklaracijoje iki kalendorinių metų lapkričio 15 d. 23 punktas. Finansų skyrius tvarko nuomos mokesčio už valstybinę žemę apskaitą. (Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2012 m. vasario 15 d. sprendimas Nr. T1-15 „Dėl nuomos mokesčio už valstybinę žemę administravimo taisyklių patvirtinimo“).

²⁴ I dalies Savivaldybės išdo apskaitos organizavimas. 4.13. punktas. Administruoja žemės nuomos mokesčių, vietines rinkliavas ir kitas nemokestines pajamas, įskaitomas į savivaldybės biudžetą (Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2011 m. rugsėjo 26 d. įsakymas Nr. DV-715 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės išdo apskaitos vadovo patvirtinimo“).

²⁵ 6. 4. punktas. vykdyti žemės nuomos mokesčio surinkimą ir apskaitą. (Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. balandžio 9 d. įsakymas Nr. DV-248 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės administracijos Finansų skyriaus nuostatų patvirtinimo“).

apskaitos tvarkymo vieninga apskaitos programa, tačiau iki šiol rekomendacija nėra pilnai įgyvendinta.

Nuo 2016 m. sausio 1 d. apskaitą programa pradėjo tvarkyti dvi įstaigos.

1. SAVIVALDYBĖS KONSOLIDUOTOJO BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą, savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje pateikiami savivaldybės biudžeto vykdymo duomenys – visos Savivaldybės biudžeto pajamos ir išlaidos. Savivaldybės administracijos Finansų skyrius, rengdamas Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį, remiasi asignavimų valdytojų jai pateiktą žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenimis ir į Savivaldybės biudžetą gautų pajamų apskaitos duomenimis – Savivaldybės išdo ir mokesčių fondų ataskaitomis.

Finansinių (teisėtumo) auditų metu patikrinome 8-uonių savivaldybės biudžetinių įstaigų, kurių vadovai yra asignavimų valdytojai, parengtus ir Finansų skyriui bei Kontrolės ir audito tarnybai pateiktus 2015 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius. Audito išvadose dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pareiškėme visas besąlygines nuomones (žr. 2 priedas).

Atlikome pagrindines audito procedūras Finansų skyriuje, kuris atsakingas už šio rinkinio parengimą, analizavome VMI mokesčių fondo parengtos Mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaitos bei nepriemokų pažymos, ataskaitų (forma S1,S2, S3) duomenis, Savivaldybės administracijos ir kitų VSS pateiktų ataskaitų formų (S4, S5, S6, S7) duomenis.

Atlikę Pasvalio rajono savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitos rinkinio audito procedūras reikšmingų klaidų nenustatėme.

2. SAVIVALDYBĖS KONSOLIDUOTOJO FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO (toliau – KFAR) VERTINIMAS

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą²⁶ Savivaldybės KFAR – Savivaldybės biudžetinių įstaigų, savivaldybės išteklių fondų ir kitų savivaldybės kontroliuojamų VSS finansinių ataskaitų rinkinys, parengtas kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinys. Visi viešojo sektoriaus subjektai buhalterinę apskaitą turi tvarkyti pagal VSAFAS, o viešojo sektoriaus subjektų grupių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinius rengti Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistemoje (toliau – VSAKIS). Savivaldybės KFAR rengiamas konsolidavus žemesniojo lygio viešojo sektoriaus subjektų finansines ataskaitas.

Pagal nustatytą viešojo sektoriaus grupių finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sudėtį²⁷

²⁶ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 2 straipsnio 17 dalis;

²⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sudėties ir viešojo sektoriaus subjektų, atsakingų už konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių rengimą, nustatymo“, 2008-07-16 Nr. 730 (su vėlesniais pakeitimais);

ir konsolidavimo schema²⁸. Savivaldybės KFAR priskiriamas II–jam konsolidavimo lygiui, o už jo parengimą atsakinga Savivaldybės administracija.

Vadovaujantis konsolidavimo schema, į 2015 metų savivaldybės KFAR turėjo būti ir konsoliduoti 32-ių viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų duomenys. Vadovaujantis 2015 metų konsolidavimo kalendoriuje nustatytais terminais²⁹, Pasvalio rajono savivaldybės administracija šį rinkinį patvirtino VSAKIS 2016 m. gegužės 25 d.³⁰, o Kontrolės ir audito tarnybai vertinimui pateikė 2016 m. gegužės 30 d.⁶

Pagal Viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo tvarkos aprašo reikalavimus³¹, Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu³² Pasvalio rajono savivaldybės KFAR pildytoja paskirta – Ina Kairienė, Finansų skyriaus vyriausioji specialistė, KFAR stebėtoja – Dalė Petrėnienė, Finansų skyriaus vedėja, tvirtintoju – Rimantas Užutas, Savivaldybės administracijos direktorius.

Savivaldybės tarybos įpareigotas³³ Administracijos direktorius patvirtino³⁴ Savivaldybės biudžetinių įstaigų metinius finansinių ataskaitų rinkinius. Nepriklausomų auditorių audituoti viešųjų sveikatos priežiūros įstaigų ir savivaldybės kontroliuojamų uždaryjū akcinių bendrovių rinkiniai patvirtinti Savivaldybės tarybos sprendimais³⁵.

2015 metų Savivaldybės KFAR duomenys visais reikšmingais atžvilgiais parodo tikrą ir teisingą į savivaldybės grupę įtrauktų subjektų finansinę būklę, veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus, išskyrus, kad žemesniojo lygio viešojo sektoriaus subjektų finansinėse ataskaitose nustatėme reikšmingų duomenų iškraipymų ir sumų, kurių teisingumo negalėjome patvirtinti (kelių (gatvių) apskaitos trūkumai, kultūros vertybių apskaitos trūkumai, neapskaitytas biologinis turtas, Pasvalio sporto mokyklos ir Joniškėlio G. Petkevičiaus –Bitės

²⁸ Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymas „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sudėties ir atsakingų už konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių rengimą viešojo sektoriaus subjektų patvirtinimą“, 2011-03-17 Nr. 1K-092 (su vėlesniais pakeitimais).

²⁹ Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymas „Dėl 2015 metų konsolidavimo kalendoriaus patvirtinimo“, 2015-12-30 Nr. 1K-390;

³⁰ Patvirtinta ID-2147459633, D/L 2016-05-25 10:46:08

³¹ Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymo „Dėl viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų konsolidavimo“, 2011-04-19 Nr. 1K-152 (su vėlesniais pakeitimais) 18 punktas.

³² Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų atsakingų asmenų patvirtinimo“, 2016-02-02 Nr. DV-87;

³³ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos sprendimas „Dėl įgaliojimų suteikimo Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktoriui“, 2012-11-28 Nr. T1-246

³⁴ Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų 2015 metų finansinių ataskaitų rinkinių patvirtinimo“, 2016 m. gegužės 26 d. Nr. DV-372

³⁵ 2016-04-27 Savivaldybės tarybos sprendimai „Dėl UAB „Pasvalio vandenys“ 2015 metų finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ Nr. T1-88; „Dėl UAB „Pasvalio butų ūkis“ 2015 metų finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“, Nr. T1-89; „Dėl UAB „Pasvalio autobusų parkas“ 2015 metų finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“, Nr. T1-90; „Dėl UAB „Pasvalio knygos“ 2015 metų finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“, Nr. T1-91; „Dėl viešosios įstaigos Pasvalio ligoninės 2015 metų finansinio ataskaitų rinkinio patvirtinimo ir pritarimo įstaigos veiklos ataskaitai“, Nr. T1-92; Dėl viešosios įstaigos Pasvalio pirminės asmens sveikatos priežiūros centro 2015 metų finansinio ataskaitų rinkinio patvirtinimo ir pritarimo įstaigos veiklos ataskaitai“, Nr. T1-93.

gimnazijos audito metu nustatyti apskaitos ir duomenų atskleidimo finansinių ataskaitų rinkiniuose ir aiškinamajame rašte trūkumai).

2.1. Dėl VSAKIS suformuotų kontrolės ataskaitų

VSAKIS veikiančios duomenų korektiškumo tikrinimo taisyklės padeda išvengti teikiamos finansinių ataskaitų rinkinių ir eliminavimo informacijos netikslumų, teikdami duomenis konsolidavimui subjektai turi galimybę pasitikrinti savo parengtas finansines ataskaitas ir prireikus ištaisyti nustatytas klaidas.

Vadovaujantis Konsolidavimo metodikos 50 punkto reikalavimais Savivaldybės 2015 metu KFAR nustatytas reikšmingumo kriterijus – 0,1 proc. viešojo sektoriaus subjektu grupės konsoliduotojo turto. Savivaldybės konsoliduotas turtas sudaro 79.157,85 tūkst. Eur, atitinkamai reikšmingumo kriterijus – 79,16 tūkst. Eur³⁶.

Vadovaujantis Viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo metodikos³⁷ (toliau – Konsolidavimo metodika) 52 punkto reikalavimais, konsoliduojantis subjektas iš VSAKIS atspausdina ir pasirašo kontrolės ataskaitas³⁸. Kontrolės ir audito tarnybai pateiktos iš VSAKIS atspausdintos ir pasirašytos Savivaldybės KFAR kontrolės ataskaitos.

Ataskaitos K-KBA-B-KK-M Konsolidavimo kontrolės bendroji ataskaita (detali) metinė stulpeliuose „Ataskaitinio laikotarpio pradiniai likučiai (F00)“, „Ataskaitinio laikotarpio pabaigos likučiai (F99) ir „Kiti pokyciai (srautai)“ nėra nurodytų sumų, visos klaidos ištaisytos.

Ataskaitoje K-KKK-A-KK Bendra konsoliduotųjų ataskaitu korektiškumo tikrinimo ataskaita nurodytos klaidos - 0.

Pasvalio rajono savivaldybės K-KSP-K-KK-M Tarpinės finansinės eilutės, naudojamos eliminavime ataskaita įrodo, kad visose eilutėse buvo teisingai eliminuota, arba subjektai teisingai pateikė informacija eliminavimui.

Pasvalio rajono savivaldybės K-TSP-B-KK Viešojo sektoriaus subjektų nesuderintų sandorių pažymoje informacijos nėra – visi sandoriai suderinti.

Pasvalio rajono savivaldybės K-KBA-A-KK-M – Metinė konsolidavimo kontrolės bendroji ataskaita:

- Turtas yra lygus finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto sumai;
- Visu FBA ir susijusių su FBA finansinių eilučių sumos ir pokyciai yra korektiški, t.y. ataskaitinio laikotarpio pabaigos likutis yra lygus ataskaitinio laikotarpio pradžios likucio ir visu pokyčiu sumai;
- FBA pateiktas rezultatas už periodą (dimensijos „Srautas“ F10 reikšmė) sutampa su VRA rezultatu;

³⁶ Pasvalio rajono savivaldybės administracijos buhalterinė pažyma „Dėl 2015 mrtų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniui nustatyto reikšmingumo kriterijaus“, 2016-05-25, Nr. 6

³⁷ Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymas „Dėl viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo“, 2011-04-19 Nr. 1K-152 (2015-03-10 įsakymos Nr. 1K-102 redakcija) patvirtinta Viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo metodika;

³⁸ „Konsolidavimo kontrolės bendroji ataskaita (detali) metinė“ (VSAKIS kodas KBA-B-KK-M) ir „Bendroji konsoliduotųjų finansinių ataskaitų korektiškumo tikrinimo ataskaita“ (VSAKIS kodas K-KKK-A-KK).

Pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas) yra lygus pinigų sąskaitų FBA skirtumui.

Kontrolės ataskaitose nėra nurodyta klaidų, todėl manome, kad konsoliduojantis subjektas (Pasvalio rajono savivaldybės administracija) konsolidavimo procese skyrė pakankamą dėmesį tarpusavio operacijų derinimui ir eliminavimui.

2.2. Dėl rankinio duomenų koregavimo

Pagal poreikį VSAKIS registruojami papildomi įrašai (toliau – konsolidavimo įrašai), t. y. konsoliduojantis subjektas atlieka rankinį duomenų koregavimą (Konsolidavimo metodika, 49.4 papunktis). Vadovaujantis Konsolidavimo metodikos 65 punktu, kiekvienas konsolidavimo įrašas pagrindžiamas konsolidavimo įrašo pažyma (VSAKIS – žurnalo įrašo pažyma), kurios rekvizitai nustatyti Buhalterinės apskaitos įstatymo 13 straipsnyje. Sudarant Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį, VSAKIS buvo atlikta 7 konsolidavimo rankiniai įrašai. Pastebime, kad KFAR pildytojas parengė ir pasirašė konsolidavimo įrašų pažymas, atitinkančias Konsolidavimo metodikos 65 punkte esančius reikalavimus.

2.3. Dėl žemesniojo lygio finansinių ataskaitų

Įvertinę audituotų įstaigų¹⁴ 2015 metų finansinių ataskaitų rinkinių duomenis, dėl jų teisingumo pareiškėme 6 besąlygines, 2 sąlygines nuomones (žr. 2 priedas).

2.3.1. Kelių (gatvių) apskaita

4 pastebėjimas. Negalėjome patvirtinti Savivaldybės KFAR Finansinės būklės ataskaitos II.3. „Infrastruktūros ir kitų statinių“ ir D. „Finansavimo sumos“ – 8.509,3 tūkst. Eur likučių teisingumo dėl netinkamos vietinės reikšmės kelių (gatvių) apskaitos.

Savivaldybės administracijos Finansinės būklės ataskaitos 2015 m. gruodžio 31 d. duomenimis A.II.3 „Infrastruktūra ir kiti statiniai“ likutis 37.675,3 tūkst. Eur, iš jų 8.509,3 tūkst. Eur, t.y. 22,6 proc. likutį sudaro vietinės reikšmės keliai ir gatvės.

Ne visi vietinės reikšmės keliai (gatvės) apskaityti savivaldybės administracijos apskaitoje. Pasvalio rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašė³⁹ patvirtinta 1.008 vnt. vietinės reikšmės kelių (gatvių), o Savivaldybės administracijos seniūnijų apskaitoje apskaityta – 209 vnt. Savivaldybės administracijos seniūnijų ilgalaikio turto apskaitos kortelėse nėra informacijos apie turto sudėtį, neaišku ar kelias asfaltuotas, ar žvyro dangos, neaiškus kelio plotis, ilgis, kurioje vietoje yra turtas ir t.t., nesivadovaujama Savivaldybės administracijos apskaitos vadovo⁴⁰ II dalies „Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos aprašo 13 punktu⁴¹.

³⁹ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. gruodžio 22 d. sprendimas Nr. T1-215 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašo patvirtinimo“

⁴⁰ Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2011 m. rugsėjo 26 d. įsakymas Nr. DV-715;

⁴¹ Ilgalaikio materialiojo turto duomenų kortelėje nurodoma tokia informacija apie turtą: ilgalaikio materialiojo turto inventoriaus numeris, ilgalaikio materialiojo turto pavadinimas, ilgalaikio materialiojo turto grupė, ilgalaikio materialiojo turto sudėtinės dalys (kai ilgalaikio materialiojo turto techniniame pase nurodyta, kad ilgalaikio materialiojo turto sudėtyje yra tauriųjų metalų, turi būti išvardinamos detalės, kurių sudėtyje yra tauriųjų metalų, jų pavadinimai ir masė), ilgalaikio materialiojo turto mato vienetas (vienetais ar komplektais), komplekto sudėtis (jei duomenų kortelė sukurta komplektui), jeigu yra, unikalus registracijos numeris, tiekėjas (davėjas), įsigijimo dokumento numeris, ilgalaikio materialiojo turto gamintojas, įsigijimo būdas, nuosavybė, įsigijimo šaltinis, įsigijimo data, ilgalaikio

Savivaldybės administracijoje apskaitytų kelių (gatvių) skaičius nežinomas, nes keliai apskaityti viena eilute (Inv. Nr. 04010001), įsigijimo vertė – 12.571,9 tūkst. Eur, likutinė vertė – 0 Eur t.y., nesilaikant 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“⁴² 11 punkto, kuris reikalauja turtą apskaityti pagal turto vienetus. Tai Savivaldybei Vyriausybės nutarimu (2002-05-29 Nr. 773) perduoti keliai – valstybės turtas. Savivaldybės administracija kelių (valstybės turto) apskaitą tvarkė viena eilute, o Valstybės įmonė Valstybės žemės fondas, kiekvienais metais, sudarydamas sutartį su Administracija, kelių apskaitą tvarkė pagal kadastrines vietas. Administracija rado detalų kelių sąrašą (nenurodyta data), tačiau jame išvardintų kelių bendras ilgis ir balansinė vertė skiriasi nuo Vyriausybės nutarimu perduoto kelių ilgio ir balansinės vertės. Vyriausybės nutarimu perduotus kelius neįmanoma identifikuoti ir apskaityti atskirai pagal turto vienetus, nes VĮ Valstybės žemės fondo pateiktame sąrašė nurodytas tik bendras seniūnijai ar fiziniams asmeniui (ūkininkui) tenkantis kelių ilgis, nenurodant kelio pavadinimo, jų ilgio pagal atskirą turto vieneta – kelią. Todėl nėra aišku, kurie keliai iš Vyriausybės nutarimu perduotų ir Savivaldybės tarybos sprendimu (2015-12-22 Nr. T1-215) patvirtinto kelių (gatvių) sąrašo (1.008 vnt.) jau yra registruoti seniūnijų apskaitoje, kaip savivaldybei nuosavybės teise priklausantis turtas, o kuriuos – dar reikia apskaityti.

Įvertinus atliktos inventorizacijos žiniaraščio duomenis, yra požymių, kad inventorizacija atlikta formaliai, jie yra tapatūs netikslių apskaitos registru duomenims, nepareikšta pastabų dėl kelių būklės ar nuvertėjimo požymių, pastabų, kad apskaitoma tik dalis turto vieneto (apskaitoma kelio atkarpos).

Savivaldybėje tik labai mažai daliai vietinės reikšmės kelių yra atlikta techninė inventorizacija ir jie įregistruoti nekilnojamojo turto registre. Per 2015 m. nebuvo teisiškai įregistruotų kelių.

Pasvalio rajono savivaldybės administracija raštu⁴³ prašė padėti išspręsti susidariusią problemą dėl Vyriausybės nutarimu perduotų kelių (gatvių) identifikavimo.

2.3.2. Nekilnojamųjų, kilnojamųjų kultūros ir kitų vertybių apskaita

5 pastebėjimas. Negalėjome patvirtinti Finansinės būklės ataskaitos II.4. „Nekilnojamosios kultūros vertybės“ 6,28 tūkst. Eur likučio ir straipsnio F.I. „Rezervai“ teisingumo. Finansinės būklės ataskaitos II.2. „Pastatai“ likučio teisingumo negalima patvirtinti, nes neįtraukti 3,2 tūkst. Eur įsigijimo vertės pastatai.

materialiojo turto būklė, ilgalaikio materialiojo turto grupės, įsigijimo savikaina, numatomas naudingo tarnavimo laikas, metai, kuriais paskutinį kartą bus apskaičiuotas nusidėvėjimas, likvidacinė vertė, nusidėvėjimo suma, naudojimo veikloje pradžios data ir ilgalaikio materialiojo turto perdavimo naudoti veikloje akto numeris, eksploatavimo vieta, įsigijimo savikainos padidėjimas dėl ilgalaikio materialiojo turto esminio pagerinimo, esminio pagerinimo data, materialiai atsakingas asmuo, ilgalaikio materialiojo turto perleidimo ar nurašymo pagrindas, perleidimo ar nurašymo data ir priežastis.

⁴² LR Finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymas Nr. 1K-174 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“

⁴³ Pasvalio rajono savivaldybės administracijos raštas „Dėl kelių (gatvių) apskaitos“, 2016-05-09 Nr. ARB-900;

Pagal 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“⁴⁴ 5 ir 42 punkto nuostatas, nekilnojamoji kultūros vertybė – kultūros paveldo objektas, įregistruotas Kultūros vertybių registre, ir kitoks kultūrinę vertę ar visuomeninę reikšmę turintis statinys; kilnojamoji kultūros vertybė – į Kultūros vertybių registrą įrašyta kilnojamoji vertybė, nacionalinis publikuotų dokumentų archyvinis fondas, kurį siekiama išsaugoti kaip kultūros paveldą, bibliotekos fondas, apimantis senus, retus ir ypač vertingus spaudinius ir rankraščius, kitus senus vertingus dokumentus, muziejų fondo vertybė, išskyrus biologinį turtą; kitos vertybės – gamybai ir vartojimui nenaudojami vertingi dirbiniai ir jų kolekcijos, išskyrus kultūros vertybes, kurie normaliomis jų laikymo sąlygomis ilgai negenda ir kurių vertė, tikimasi, didės. Kilnojamosios, nekilnojamosios kultūros vertybės ir kitos vertybės po pirminio pripažinimo finansinėse ataskaitose yra rodomos tikrąja verte.

Kultūros vertybių registre registruotas Raubonių vandens malūnas–karšykla–verpykla (unikalus numeris 2399, inventorinis numeris 01010005-1, įsigijimo vertė 1.805,49 Eur), tačiau Savivaldybės administracija nekilnojamųjų kultūros vertybių sąskaitoje apskaitė 3.209,57 Eur vertės tris pastatus: gyvenamosios patalpos prie verpyklos (inventorinis numeris 01010005-2); garažas prie verpyklos (inventorinis numeris 01010005-3); ūkinis pastatas prie verpyklos (inventorinis numeris 01010005-4), neregistruotus Kultūros vertybių registre, jiems nebuvo skaičiuojamas nusidėvėjimas.

Savivaldybės administracija (Saločių ir Namišių seniūnijos) nekilnojamasias kultūros vertybes apskaitė ir finansinėse ataskaitose rodė įsigijimo savikaina, o ne tikrąja verte. Pagal 12-ojo VSAFAS 63 punkto nuostatas, kilnojamųjų ir nekilnojamųjų kultūros vertybių ir kitų vertybių tikroji vertė nustatoma remiantis draudžiamąja verte, jei šios vertybės yra apdraustos. Savivaldybės administracija 2015 m. rugpjūčio mėn. Raubonių vandens malūną–karšyklą–verpyklą apdraudė nuo gaisro ar gamtinių jėgų vienerių metų laikotarpiui. Pagal draudimo poliso duomenis, draudimo objekto draudžiamoji vertė 58.200 Eur. Todėl Savivaldybės administracija, apdraudusi turtą, turėjo pagrindą įvertinti turto tikrąją vertę ir ją apskaityti.

VĮ Registrų centro išrašo duomenimis, prie Raubonių vandens malūno–karšyklos–verpyklos registruoti 2 ūkiniai pastatai (unikalus numeriai 6789-0002-8044 ir 6789-0002-8033), tačiau Savivaldybės administracija apskaitoje registravo tik vieną ūkinį pastatą, nesivadovauta 12-ojo VSAFAS 11, 12 punkto nuostatomis⁴⁵.

⁴⁴ LR Finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymas Nr. 1K-174 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“

⁴⁵ 11 punktas. Viešojo sektoriaus subjektas ilgalaikio materialiojo turto apskaitą turi tvarkyti pagal turto vienetus. Ilgalaikio materialiojo turto vienetu pripažįstamas visiškai užbaigtas įrenginys su visais jo įtaisais ir priklausiniais arba pavienis atskiros konstrukcijos daiktas, arba atskiras komplektas sujungtų daiktų, sudarančių visumą ir drauge atliekančių tam tikras funkcijas, jei jo įsigijimo ar pasigaminimo savikaina yra ne mažesnė nei Vyriausybės nustatyta minimali turto vertė (įsigijimo ar pasigaminimo savikaina). Viešojo sektoriaus subjektas negali nusistatyti kitos minimalios turto vertės (įsigijimo ar pasigaminimo savikainos), nei Vyriausybės nustatyta. Jei Vyriausybė padidintų minimalią ilgalaikio materialiojo turto vertę ir dėl tos priežasties turto vienetas nebeatitiktų ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo kriterijų, jis turėtų būti pripažintas trumpalaikiu turtu arba nurašytas. Jei Vyriausybė sumažintų minimalią ilgalaikio materialiojo turto vertę, ši vertė būtų taikoma tik naujai įsigytam turtui.

Pasvalio rajono savivaldybės administracija raštu⁴⁶ informavo, kad tris pastatus neregistruotus Kultūros vertybių registre ir apskaitytus nekilnojamųjų kultūros vertybių sąskaitoje, 2016 m. gegužės mėn. pergrupavo į sąskaitą „Negyvenamieji pastatai“, priskaičiavo nusidėvėjimą. Apskaitoje papildomai apskaitė 2016-05-25 komisijos įvertintą vieną ūkinį pastatą.

6 pastebėjimas. Negalėjome patvirtinti 2015 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaitos A.II.7. „Kilnojamosios kultūros vertybės“ nurodyto – 30,28 tūkst. Eur likučio ir F. II.1. „Tikrosios vertės rezervas“ – 0 Eur likutis yra neteisingas, t.y. sumažintas 24,38 tūkst. Eur.

Audito metu nustatyta, kad Pasvalio krašto muziejuje apskaitomos ne visos kilnojamosios kultūros vertybės. Pagal Pasvalio krašto muziejaus 2015 m. veiklos statistinę ataskaitą, Muziejuje saugomų eksponatų skaičius 38.474 vnt., o apskaitoje apskaityta 36.156 vnt.

Ne visos kilnojamosios kultūros vertybės Pasvalio krašto muziejuje apskaitytos tikrąja verte. Pasvalio krašto muziejaus duomenimis 2015 m. gruodžio 31 d. eksponatai apskaityti: 34.332 vnt. simboline verte; 103 vnt. tikrąją verte.

Kilnojamos kultūros vertybės, kurios iki 2015-01-01 buvo apskaitomos simboline 1 Lt verte, nuo 2015-01-01 turėjo būti registruotos apskaitoje 1 Lt vertę pakeičiant į simbolinę 1 Eur vertę, o atsiradęs skirtumas turėjo būti registruojamas tikrosios vertės rezervo sąskaitoje. Pasvalio krašto muziejus nesilaikė šios tvarkos ir kilnojamųjų kultūros vertybių, kurios buvo apskaitomos simboline 1 Lt verte, vertę Eurais apskaitoje registravo taikant nustatytą euro ir lito perskaičiavimo kursą.

7 pastebėjimas. Negalėjome patvirtinti 2015 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaitos A.II.9. „Kitas ilgalaikis materialusis turtas“ (kitos vertybės) 15,4 tūkst. Eur likučio, „Tikrosios vertės rezervas“ – 0 Eur ir D. „Finansavimo sumos“ 15,4 tūkst. Eur sumos teisingumo.

Kitos vertybės apskaitomos sąskaitoje 1209 „Kitas ilgalaikis materialusis turtas“ ir nurodomas Finansinės būklės ataskaitoje A.II.9. „Kitas ilgalaikis materialusis turtas“ bei 12-ojo VSAFAS priede. Įstaigų pateiktais duomenimis, „Kitos vertybės“ likutis Pasvalio rajono savivaldybėje 2015 m. gruodžio 31 d. duomenimis – 15,4 tūkst. Eur, kurios apskaitomos trijose įstaigose: Savivaldybės administracijoje (4,4 tūkst. Eur), Pasvalio kultūros centre (4,7 tūkst. Eur), Pasvalio krašto muziejuje (6,3 tūkst. Eur). Savivaldybės administracijos seniūnijose apskaityta: Pasvalio apylinkių – paminklas Vasinausko sodyboje; Pasvalio miesto – 6 medinės skulptūros. Pasvalio kultūros centre: 2 paveikslai, albumas gobelenas, suvenyras ir skulptūra.

12. Viešojo sektoriaus subjektas tvarkydamas buhalterinę apskaitą gali ilgalaikio materialiojo turto vienetą suskirstyti į kelis atskirus turto vienetus pagal savo poreikį, jei laikosi visų šių sąlygų:

12.1. šio standarto 11 punkte nustatyto reikalavimo;

12.2. jei toks suskirstymas nepakeis turto priskyrimo ilgalaikiam arba trumpalaikiam turtui;

12.3. jei toks suskirstymas leis užtikrinti informacijos apie tokį turtą susiejimą su valstybės turto registruose esančia informacija. Susiejimas gali būti tiesioginis, kai turto vienetas apskaitoje sutampa su turto vienetu valstybės turto registre (kadastrė, sąrašė, sąvade), ir netiesioginis, kai viešojo sektoriaus subjekto apskaitoje yra užregistruoti keli ilgalaikio materialiojo turto vienetai, kurie valstybės turto registruose yra užregistruoti kaip vienas objektas, tačiau apskaitoje jiems priskiriamas požymis, nusakantis valstybės turto registro suteiktą numerį.

⁴⁶ Pasvalio rajono savivaldybės administracijos raštas „Dėl audito metu nustatytų neatitikimų“, 2016-05-31 Nr. ARB-1075

Pasvalio krašto muziejuje – mokslinė biblioteka.

Savivaldybės administracijos apskaitos politikoje nėra tiksliai apibrėžtas nekilnojamosios ir kilnojamosios kultūros vertybės, kitos vertybės objektas, todėl Namišių seniūnijoje paminklas (inventorinis numeris 01120111) priskirtas nekilnojamai kultūros vertybei, o paminklas (inventorinis numeris 01199016) Pasvalio apylinkių seniūnijoje – kitų vertybių ilgalaikio turto grupei. Apskaitos politikoje nesant tiksliai apibrėžto kitos vertybės sąvokos, neaišku, ar Pasvalio miesto seniūnijos apskaitoje apskaitytos 6 medinės skulptūros (inventoriniai numeriai 120930001–120930006), turi būti priskirtos prie kitų vertybių. Analogiška situacija ir Pasvalio kultūros centre. Turto vienetus neteisingai priskyrus grupėms, įstaigų nusidėvėjimo sąnaudos nebus teisingos, nes kultūros ir kitoms vertybių ilgalaikio turto vienetams (IMT grupei) neskaičiuojamas nusidėvėjimas.

Kitos vertybės Savivaldybės administracijoje ir Pasvalio kultūros centre apskaitomos ir finansinėse ataskaitose rodomos ne tikrąja verte, o įsigijimo savikaina.

Pasvalio krašto muziejuje dalis mokslinės bibliotekos (677 vnt.) apskaityta simboline verte, kuri nuo 2015-01-01 turėjo būti registruotos apskaitoje 1 Lt vertę pakeičiant į simbolinę 1 Eur vertę, o atsiradęs skirtumas turėjo būti registruojamas tikrosios vertės rezervo sąskaitoje. Pasvalio krašto muziejus nesilaikė šios tvarkos ir kitų kultūros vertybių, kurios buvo apskaitomos simboline 1 Lt verte, vertę Eurais apskaitoje registravo taikydami 28-ojo VSAFAS nuostatas, t.y. taikant nustatytą euro ir lito perskaičiavimo kursą.

2.3.3. Biologinio turto apskaita

8 pastebėjimas. Negalime patvirtinti Savivaldybės administracijos finansinės būklės ataskaitos 2015 m. gruodžio 31 d. duomenimis B. „Biologinis turtas“ nurodyto 0 Eur ir D. „Finansavimo sumos“ likučio teisingumo.

Vadovaujantis 16-ojo VSAFAS „Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai“ nuostatomis, biologinis turtas – gyvūnai ir augalai, kuriuos subjektas valdo, naudoja ir kuriais disponuoja, kuris bus naudojamas socialiniais, kultūriniais, gamtosauginiais, moksliniais, teisėsaugos, pažintiniais tikslais bei galima patikimai nustatyti turto tikrąją vertę arba įsigijimo savikainą.

Savivaldybės administracijos finansinių ataskaitų rinkinio 2015 m. gruodžio 31 d. duomenimis biologinio turto vertė nurodyta finansinės būklės ataskaitoje – 0 Eur.

Pasvalio rajono savivaldybėje želdynų ir želdinių inventorizacija pagal Aplinkos ministro⁴⁷ patvirtintas taisykles buvo atlikta 2012 metais. Savivaldybės tarybos sprendimais⁴⁸ patvirtinti Savivaldybės administracijos seniūnijų rekreacijai skirti neprivatizuotini žemės ir vandens plotai bei schemos. Šiais sprendimais vienuolikoje seniūnijų patvirtinta 173 parkai, skverai ir želdynai 358,4 ha plotui, iš jų: 18 parkų; 124 želdynai; 31 skveras. Aplinkos ministro įsakymais valstybės saugomais gamtos paveldo objektais Pasvalio rajono savivaldybėje paskelbti 11

⁴⁷ Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 8 d. įsakymas Nr. D1-5

⁴⁸ 2010 m. gegužės 26 d. Nr. T1-140, 2012 m. balandžio 25 d. Nr. T1-113, 2014 m. balandžio 30 d. Nr. T1-80

botaninių objektų⁴⁹, Pasvalio rajono savivaldybės saugomais – 13 botaninių objektų⁵⁰.

Savivaldybės administracija neatliko želdynų ir želdinių inventorizacijos duomenų, Tarybos sprendimais patvirtintų rekreacijai skirtų plotų sąrašo, Aplinkos ministro įsakymais patvirtintais valstybės ir savivaldybės saugomais botaninių objektų sąrašo analizės, siekiant išsiaiškinti, ar nėra turto priskirtino ne žemės ūkio veikloje naudojamam turtui, kuris pagal 16-ąją VSAFAS turėjo būti užregistruotas kaip biologinis turtas ir neregistravo apskaitoje biologinio turto.

2.3.4. Pažeidimai nustatyti Pasvalio sporto mokykloje

Pasvalio sporto mokyklos finansinių ataskaitų rinkinys parengtas ne pagal apskaitos registro Didžioji knyga duomenis, nustatytas neteisingas nusidėvėjimo normatyvas, neinventorizuotos skolos tiekėjams, skolos nesuderintos, neatitinka su apskaitos registru duomenimis, neinventorizuotos nepanaudotos atostogų dienos ir atostogų kaupiniai, gautinos sumos, aiškinamajame rašte atskleista ne visa privaloma informacija, dėl to negalime patvirtinti FBA II.3. Infrastruktūros ir kiti statiniai“ 14,4 tūkst. Eur, III.4. „Gautinos sumos už turto naudojimą, parduotas prekes, paslaugas“ 7,1 tūkst. Eur, III.5. „Sukauptos gautinos sumos“ – 21,8 tūkst. Eur, III.6. „Kitos gautinos sumos“ – 1,1 tūkst. Eur, E. „Įsipareigojimai“ – 33,3 tūkst. Eur, Ein.m. perviršis/deficitas – 12,2 tūkst. Eur.

Mokyklos finansinių ataskaitų rinkinys parengtas ne pagal apskaitos registro Didžioji knyga duomenis. Mokykla nepateikė apskaitos registro Didžioji knyga (po sąskaitų uždarymo). Nustatyti finansinių ataskaitų ir apskaitos registro Didžioji knyga (iki sąskaitų uždarymo) neatitikimai ir finansinių ataskaitų tarpusavio neatitikimai dėl ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo. Ilgalaikio turto grupėje „Kiti statiniai“ apskaitomiems ilgalaikio turto vienetams nustatytas neteisingas nusidėvėjimo normatyvas ir atitinkamai neteisingai apskaičiuota nusidėvėjimo suma. Neteisinga informacija apie taikomus nusidėvėjimo normatyvus pateikta Finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte.

Dėl to, kad neinventorizuotos skolos tiekėjams, skolos nesuderintos, neatitinka su apskaitos registru duomenimis, negalime patvirtinti Finansinės būklės ataskaitos E.II.9 „Tiekėjams mokėtinos sumos“ ir II.10. „Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai“ nurodytų sumų teisingumo.

Dėl to, kad neinventorizuotos nepanaudotos atostogų dienos ir atostogų kaupiniai, o duomenys pateikti apskaitos registre Didžioji knyga metų pradžiai ir metų pabaigai tokie pat (17.188,82 Eur) rodo, kad operacijų su atostogų rezervo įsipareigojimais 2015 metais nebuvo, dėl to, negalime pasisakyti apie Finansinės būklės ataskaitos pagal 2015 m. gruodžio 31 d. duomenis straipsnyje C.III.5. „Sukauptos gautinos sumos“ 21.764,23 Eur ir E.II.11. „Sukauptos

⁴⁹ Barklainių dvaro liepų alėja, Gedučių ąžuolas, Girniūnų ąžuolas; Mokiūnų ąžuolas; Ramoninės ąžuolas; Žadeikonų ąžuolas; Bernardo Braždžio ąžuolas; Pajiešmenų parko ąžuolas; Šakarnių pušis; Barklainių dvaro eglė; Daujėnų bažnyčios šventoriaus liepa.

⁵⁰ Austakynės ąžuolas; Baltpamūšio veimutinė pušis; Girelės ąžuolas; Girsūdų ąžuolas; Kiemelių ąžuolas; Kraštų miško ąžuolas; Naujapamūšio ąžuolas; Pasvalio miesto ąžuolas; Putriškių ąžuolas; Šimkūnų ąžuolas; Šlamų ąžuolas; Titkonų ąžuolas; Vytartų liepa;

mokėtinos sumos“ nurodyto 17.188,82 Eur likučių teisingumą.

Finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamajame rašte neatskleista privaloma pateikti informacija pagal 28 –ojo VSAFAS „Euro įvedimas“ 21 punkto nuostatas. Įstaigos aiškinamasis raštas parengtas nesivadovaujant 6-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas“ reikalavimais. Mokyklos aiškinamasis raštas neišsamus, rašte pateikiama informacija tik už ataskaitinius metus, tačiau ji nelyginama su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, nepaaiškinamos reikšmingų pasikeitimų priežastys, nesivadovauta 6-ojo VSAFAS 15 punkto nuostatomis. Duomenys, pateikti aiškinamajame rašte, neatitinka finansinėse ataskaitose pateiktų duomenų.

2.3.5. Pažeidimai nustatyti Joniškėlio G.Petkevičaitės-Bitės gimnazijoje

Dėl 2015 metais neteisingai ištaisytos esminės klaidos Gimnazijos Veiklos rezultatų ataskaitos pagrindinės veiklos sąnaudų eilutė B. II „Nusidėvėjimo ir amortizacijos“ padidinta 342,8 tūkst. Eur, o eilutė F. „Apskaitos politikos keitimo ir esminių apskaitos klaidų taisymo įtaka“ ta pačia suma sumažinta.

Aiškinamajame rašte neatskleista informacija apie esminių klaidų taisymą ir reikšmingus finansinių ataskaitų straipsnių pokyčius.

II DALIS. SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO VERTINIMAS

1. BIUDŽETO PLANAVIMAS, TVIRTINIMAS IR TIKSLINIMAS

9 pastebėjimas. Savivaldybėje 2015 metais strateginio planavimo procesas Savivaldybės tarybos nustatyta tvarka nevyko: nenustatyti prioritetai 2015 metams; nepatvirtintas Savivaldybės 2015-2017 metų strateginis veiklos planas ir programos; neužtikrinta Savivaldybės strateginių planų įgyvendinimo stebėseną; neparengtos ir nepateiktos Savivaldybės tarybai išklaudyti bei patvirtinti strateginių planų įgyvendinimo metinės ataskaitos.

Savivaldybės biudžetas (savivaldybės metinis finansinis planas) rengiamas, vadovaujantis patvirtintu savivaldybės strateginiu veiklos planu, taip pat atsižvelgiant į kitus patvirtintus savivaldybės strateginio planavimo dokumentus, asignavimus planuojant savivaldybės strateginio veiklos plano programoms įgyvendinti ir planuojamiems rezultatams pasiekti ir paskirstant juos asignavimų valdytojams⁵¹.

Vietos savivaldos įstatymas⁵² nustato, kad Savivaldybėje turi būti sukurta ir veikti planavimo sistema, kurią sudaro teritorijų, strateginis ir finansinis planavimas. Savivaldybėje turi būti rengiami šie savivaldybės strateginio planavimo dokumentai: savivaldybės strateginis

⁵¹ Vietos savivaldos įstatymo 10(4) straipsnis.

⁵² Trečiasis (1) skirsnis „Planavimas ir planai savivaldybėje“.

plėtros planas, atskirų savivaldybės ūkio šakų (sektorių) plėtros programos⁵³ ir savivaldybės strateginis veiklos planas⁵⁴.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtinto Strateginio planavimo metodiką⁵⁵, pagal kurią kasmetinis biudžeto planavimo procesas prasideda prioritetų nustatymu. Programos rengiamos strateginiams tikslams įgyvendinti⁵⁶.

Savivaldybės strateginio veiklos plano projektas yra savivaldybės biudžeto projekto pagrindas. Savivaldybės biudžeto projekte numatyti asignavimai savivaldybės strateginio veiklos plano programoms įgyvendinti turi atitikti asignavimus, numatytus savivaldybės strateginiame veiklos plane⁵⁷.

Vadovaujantis patvirtintu savivaldybės strateginiu veiklos planu, parengiami metiniai veiklos planai⁵⁸.

Savivaldybės administracijos direktorius patvirtino⁵⁹ Pasvalio rajono savivaldybės plėtros strateginio plano įgyvendinimo priežiūros metodiką. Pasvalio rajono savivaldybės strateginio planavimo organizavimo tvarkos aprašo⁶⁰ 10 punktu nustatyta, kad Savivaldybės administracija kasmet rengia ir teikia Savivaldybės tarybai išklausti bei patvirtinti Savivaldybės plėtros strateginio plano įgyvendinimo metinę ataskaitą.

2014 metais Savivaldybės taryba patvirtino⁶¹ Pasvalio rajono strateginį plėtros iki 2020 m. planą, kuriuo nustatyta ilgalaikė rajono raidos strategija, rajono valdymo proceso veiklos kryptys ir būdai.

Audito metu nustatėme, kad:

- Savivaldybės taryba nenustatė prioritetų 2015 metams, nepatvirtino Savivaldybės 2015-2017 metų strateginio veiklos plano ir programų. 2014 metais patvirtintas⁶² Pasvalio

⁵³ Savivaldybės strateginis plėtros planas ir savivaldybės atskirų ūkio šakų (sektorių) plėtros programos yra ilgesnio laikotarpio (daugiau kaip 3 metų) planavimo dokumentai.

⁵⁴ Savivaldybės strateginis veiklos planas, kuris rengiamas 3 metų laikotarpiui (kiekvienais metais jį tikslinant), *detalizuoja savivaldybės strateginio plėtros plano ir savivaldybės atskirų ūkio šakų (sektorių) plėtros programų tikslų ir uždavinių įgyvendinimą ir sudaromas atsižvelgiant į planuojamus savivaldybės finansinius ir žmogiškuosius išteklius*. Savivaldybės administracijos, seniūnijos, savivaldybės biudžetinės įstaigos metiniai veiklos planai yra savivaldybės strateginio veiklos plano programų ar jų dalies (tikslų ar uždavinių, atskirų priemonių), už kurias atsakinga Savivaldybės administracija, seniūnija, savivaldybės biudžetinė įstaiga, įgyvendinimą detalizuojantys dokumentai, kurie rengiami atsižvelgiant į savivaldybės biudžete numatomus joms skirti asignavimus. Šiuose planuose nurodomi konkretūs savivaldybės administracijos (jos struktūrinių padalinių), seniūnijos, savivaldybės biudžetinės įstaigos darbai (veiksmai) ir (ar) projektai, kurie numatomi atlikti tais metais, darbams (veiksmams) ir (ar) projektams planuojami skirti asignavimai ir rezultatų, kuriuos šios įstaigos ar jų padaliniai turi pasiekti, vertinimo kriterijai (ir jų reikšmės).

⁵⁵ Vyriausybės 2014 m. gruodžio 15 d. nutarimas Nr. 1435 „Dėl strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijų patvirtinimo“.

⁵⁶ Programa – strateginio veiklos plano dalis, kurioje turi būti nustatyti programos tikslai, uždaviniai, priemonės (projektai), vertinimo kriterijai ir numatomi asignavimai. Programos tikslai turi būti aiškūs ir nustatyti rezultata, kurį norima pasiekti per tam tikrą laikotarpį.

⁵⁷ Strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijų 29 punktą.

⁵⁸ Strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijų, 50 ir 51 punktai.

⁵⁹ Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. lapkričio 10 d. įsakymas Nr. DV-607.

⁶⁰ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2014 m. spalio 22 d. sprendimas Nr. T1-199 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės strateginio planavimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁶¹ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2014 m. birželio 25 d. sprendimas Nr. T1-112.

rajono savivaldybės 2013–2015 metų strateginis veiklos planas ir programos, buvo skirti 2014 metų Savivaldybės finansinių išteklių paskirstymui tikslų ir uždavinių įgyvendinimui, kuris 2015 metais nebuvo patikslintas;

- Savivaldybės strateginių planų įgyvendinimo stebėseną 2015 metais nevyko;
- Savivaldybės administracija nustatytais terminais nepateikė Savivaldybės tarybai išklausti bei patvirtinti Savivaldybės strateginių planų įgyvendinimo metinių ataskaitų už 2014 ir 2015 metus.

Pasvalio rajono savivaldybės 2015 metų biudžetas patvirtintas pagal Biudžeto sandaros įstatymo reikalavimus.

Biudžeto sandaros įstatyme⁶³ numatyta, kad savivaldybių biudžetai turi būti patvirtinti per du mėnesius nuo valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo. Savivaldybės biudžetas tvirtinamas tarybos sprendimu, kuriame nurodoma bendra pajamų suma ir jų paskirstymas pagal pajamų rūšis; bendra asignavimų suma ir jų paskirstymas biudžetinėms įstaigoms ir Savivaldybės administracijos padaliniais programoms vykdyti. Asignavimai skirti išlaidoms, iš jų – darbo užmokesčiui ir turtui įsigyti.

Pasvalio rajono savivaldybės taryba, vadovaudamasi Vietos savivaldos ir Biudžeto sandaros įstatymais, 2015 m. vasario 19 d. patvirtino 2015 metų biudžetą – 21.979 tūkst. Eur (įskaitant 273,5 tūkst. Eur metų pradžios biudžeto lėšų likutį ir 970 tūkst. Eur biudžeto deficitą). Biudžetas patvirtintas per du mėnesius nuo Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo patvirtinimo⁶⁴.

Savivaldybės tarybos sprendimais 2015 metų Savivaldybės biudžetas buvo tikslintas penkis kartus⁶⁵ ir padidintas 1.642,0 tūkst. Eur. Patikslintas 2015 metų Savivaldybės biudžetas – 23.621,0 tūkst. Eur (įskaitant 273,5 tūkst. Eur metų pradžios biudžeto lėšų likutį ir 900 tūkst. Eur biudžeto deficitą).

2. SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO PAJAMOS

Apribojimas. Savivaldybės biudžeto pajamų auditas atliktas remiantis tik Valstybinės mokesčių inspekcijos pateiktais mokesčių ir kitų įmokų į Savivaldybės biudžetą apyskaitų duomenimis. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba neatlieka pilno pajamų audito, nes įstatymais nėra suteikta kompetencija patikrinti Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenų teisingumą.

⁶² Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2014 m. birželio 25 d. sprendimas Nr. T1-113.

⁶³ Biudžeto sandaros įstatymo 1990 m. liepos 30 d. Nr. I-430 26 straipsnio 4 ir 5 dalys.

⁶⁴ Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo 2014 m. gruodžio 11 d. įstatymas Nr. XII-1408 (įsigaliojo nuo 2014 m. gruodžio 24 d.).

⁶⁵ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. kovo 31 d. sprendimas Nr. T1-63; 2015 m. birželio 25 d. sprendimas Nr. T1-54; 2015 m. rugsėjo 29 d. sprendimas Nr. T1-123; 2015 m. lapkričio 25 d. sprendimas Nr. T1-177; 2015 m. gruodžio 22 d. sprendimas Nr. T1-191.

2.1. Pajamų surinkimas

Savivaldybės biudžeto pajamų planas įvykdytas, tačiau gyventojų pajamų mokesčio savivaldybių pajamoms iš gyventojų pajamų mokesčio išlyginti, nekilnojamojo turto mokesčio, paveldimo turto mokesčio, specialiosios tikslinės dotacijos valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) vykdyti, biudžetinių įstaigų pajamų už prekes ir paslaugas gauta mažiau nei planuota. Iš pagrindinių mokestinių pajamų (Gyventojų pajamų mokesčio iš VMI ir savivaldybių išlaidų struktūros skirtumams išlyginti) gauta 395,6 tūkst. Eur daugiau nei planuota.

2015 m. Savivaldybės biudžetas galėjo gauti daugiau pajamų, jeigu 2015 metų pabaigoje nebūtų likusi žemės, žemės nuomos ir nekilnojamojo turto mokesčio 135,6 tūkst. Eur nepriemoka.

Pasvalio rajono savivaldybės taryba patvirtino⁶⁶ 2015 metų rajono biudžeto pajamų užduotį – 20.735,5 tūkst. Eur, 273,5 tūkst. Eur metų pradžios biudžeto lėšų likutį ir planuojamą 970,0 tūkst. Eur biudžeto deficitą. Metų pabaigoje po patikslinimų Savivaldybės biudžeto pajamų užduotis padidėjo 1.712,0 tūkst. Eur ir sudarė 22.447,5 tūkst. Eur, biudžeto deficitas sumažėjo 70 tūkst. Eur ir sudarė 900,0 tūkst. Eur.

2015 metais į Savivaldybės biudžetą gauta 22.586,2 tūkst. Eur pajamų, t.y. pajamų užduotis įvykdyta 100,6 proc., paimta 805,4 tūkst. Eur paskolų.

Neįvykdytos šios pajamų užduotys:

- gyventojų pajamų mokesčio savivaldybių pajamoms iš gyventojų pajamų mokesčio išlyginti – 213,7 tūkst. Eur (planuota 1.925,4 tūkst. Eur, gauta 1.711,7 tūkst. Eur);
- nekilnojamojo turto mokesčio – 3,4 tūkst. Eur (planuota 278,7 tūkst. Eur, surinkta 275,3 tūkst. Eur);
- paveldimo turto mokesčio – 0,2 tūkst. Eur (planuota 5,5 tūkst. Eur, gauta 5,3 tūkst. Eur);
- specialiosios tikslinės dotacijos valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti – 31,0 tūkst. Eur (planuota 2.275,9 tūkst. Eur, gauta 2.244,9 tūkst. Eur);
- pajamų už prekes ir paslaugas – 31,3 tūkst. Eur (planuota 1.022,2 tūkst. Eur, gauta 990,9 tūkst. Eur).

Valstybinės mokesčių inspekcijos pateiktais duomenimis, 2015 m. gruodžio 31 d. mokestinė nepriemoka, tenkanti Pasvalio rajono savivaldybės biudžetui, sudarė :

- žemės mokesčio – 14,1 tūkst. Eur;
- nekilnojamojo turto mokesčio – 70,7 tūkst. Eur.

Savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus duomenimis, Savivaldybės administruojamo nuomos mokesčio už valstybinę žemę nepriemoka 2015 m. gruodžio 31 d. sudarė 48,5 tūkst. Eur, o delspinigiai – 2,3 tūkst. Eur. Duomenys apie valstybinės žemės nuomos mokesčio priskaičiavimą, sumokėjimą ir nepriemoką 2010 – 2015 metais pateikti 3 priede.

⁶⁶ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. vasario 9 d. sprendimas Nr. T1-13.

2.2. Vietinės rinkliavos

10 pastebėjimas. Savivaldybės administracija ir seniūnijos, išskyrus Saločių, Vaškų ir Namišių seniūnijas, vietinių rinkliavų buhalterinės apskaitos 2015 metais netvarkė. Savivaldybės administracijos ir seniūnijų pateikti duomenys apie 2015 metais išduotus leidimus ir gautas vietines rinkliavas už juos skiriasi nuo įplaukusių į Savivaldybės išdo sąskaitą 311,02 Eur. Susidariusio skirtumo Savivaldybės administracija paaiškinti negalėjo. Savivaldybės administracija Išdui ataskaitos (forma S4) kas ketvirtį neteikė, o už 2015 m. IV ketv. šią ataskaitą pateikė 2016 m. kovo 2 d. pagal Finansų skyriaus turimus duomenis.

Pagal Biudžeto sandaros įstatymą vietinės rinkliavos yra Savivaldybės finansinių išteklių dalis, kiekvienais metais planuojama Savivaldybės biudžeto pajamose. Į Savivaldybės biudžetą 2015 metais gauta 8,2 tūkst. Eur vietinių rinkliavų, planas įvykdytas 100 procentų. Šią vietinių rinkliavų sumą patvirtina ir Valstybinės mokesčių inspekcijos Finansų skyriui pateiktos Gautų valstybinės mokesčių inspekcijoje neadministruojamų įmokų pagal įmokų administratorius ataskaitos (forma S2).

Leidimai, už kuriuos gaunamos vietinės rinkliavos, išduodami Savivaldybės administracijoje ir seniūnijose. Leidimas išduodamas tik pateikus apmokėjimo dokumentą, įrodantį, kad fizinis ar juridinis asmuo vietinę rinkliavą sumokėjo į VMĮ sąskaitą. 2015 metais fizinių ir juridinių asmenų į VMĮ sąskaitą sumokėtos vietinės rinkliavos apskaitos Savivaldybės administracija ir seniūnijos netvarkė. Saločių, Vaškų ir Namišių seniūnijos vietinę rinkliavą už išduodamus leidimus prekiauti ir teikti paslaugas viešosiose vietose surinko į seniūnijos kasą, todėl jų apskaita buvo tvarkoma teisės aktų nustatyta tvarka.

Savivaldybės administracijos ir seniūnijų pateiktais duomenimis apie išduotus leidimus ir surinktą vietinę rinkliavą per 2015 metus gauta 7,9 tūkst. Eur rinkliavos, t.y 0,3 tūkst. Eur mažiau. Savivaldybės administracijos ir seniūnijų pateikti duomenys apie išduotus leidimus ir surinktą vietinę rinkliavą pateikti 4 priede.

2.3. Biudžetinių įstaigų pajamos

11 pastebėjimas. Savivaldybės biudžetinės įstaigos 2015 metais nesivadovavo Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 55.7 punktu, nes gautas pajamas iš kitų biudžetinių įstaigų už teikiamas paslaugas pervedė į Savivaldybės biudžetą. 2015 metų Savivaldybės biudžeto pajamos ir asignavimai nepagrįstai padidinti 131,4 tūkst. Eur.

Biudžetinių įstaigų pajamos už prekes ir paslaugas yra sudedamoji Savivaldybės biudžeto pajamų dalis. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių⁶⁷ 55.7 punktu, kuris įsigaliojo nuo 2014 m. spalio 4 d., nustatyta, kad lėšos, gautos iš kitos biudžetinės įstaigos už teikiamas paslaugas, priskiriamos kitoms biudžetinių įstaigų lėšoms. Šios lėšos naudojamos pagal atskirą įstaigos vadovo patvirtintą išlaidų sąmatą

⁶⁷ Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ (aktuali redakcija).

įstaigos funkcijoms atlikti. Jos nėra Savivaldybės biudžeto pajamos, todėl nereikia pervesti į Finansų skyrių.

Savivaldybės biudžetinės įstaigos pateikė duomenis, kad per 2015 metus iš kitų biudžetinių įstaigų gavo 131,4 tūkst. Eur pajamų už teikiamas paslaugas, kurias pervedė į Finansų skyrių.

Nuo 2014 m. spalio 4 d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 55.7 punkto pakeitimams, Pasvalio rajono savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklės pakeistos tik 2016 m. kovo 30 d. Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1-49.

3. SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO IŠLAIDOS

Savivaldybės taryba keturiasdešimčiai asignavimų valdytojų ir administracijos direktoriaus rezervui paskirstė⁶⁸ 21.979,0 tūkst. Eur asignavimų, iš jų 9.580,3 tūkst. Eur darbo užmokesčiui, 2.005,9 tūkst. Eur turtui įsigyti. Administracijos direktoriaus rezervui skirta 20,0 tūkst. Eur.

2015 metais savivaldybės biudžetas buvo tikslintas penkis kartus. Metų pabaigoje po patikslinimų Savivaldybės biudžeto asignavimai padidėjo 1.642,0 tūkst. Eur ir sudarė 23.621,0 tūkst. Eur, iš jų 9.800,9 tūkst. Eur darbo užmokesčiui, 2.961,3 tūkst. Eur turtui įsigyti.

Savivaldybės biudžeto asignavimai paskirstyti septynioms programoms: 01 „Savivaldybės funkcijų įgyvendinimas ir valdymas“ – 5.861,3 tūkst. Eur; 02 „Socialinės paramos ir sveikatos apsaugos politikos įgyvendinimas“ – 3.218,3 tūkst. Eur; 03 „Ugdymo proceso ir kokybiškos ugdymosi aplinkos užtikrinimas“ – 9.292,3 tūkst. Eur; 04 „Kultūros, sporto, bendruomeninės ir jaunimo veiklos plėtra“ – 2.134,7 tūkst. Eur; 05 „Infrastruktūros objektų priežiūros ir plėtra“ – 1.473,0 tūkst. Eur; 06 Aplinkos apsaugos, verslo rėmimo ir žemės ūkio plėtra“ – 349,2 tūkst. Eur; 07 „Investicijų programa“ – 1.283,9 tūkst. Eur. Administracijos direktoriaus rezervui skirta 8,3 tūkst. Eur.

Biudžeto asignavimų dinamika 2015 metais pateikta 5 priede, o asignavimų valdytojams skirtų Savivaldybės biudžeto asignavimų savarankiškomis funkcijoms vykdyti dinamika 2015 metais pateikta 6 priede.

2015 metais panaudota 23.163,9 tūkst. Eur savivaldybės biudžeto asignavimų. Lyginant su 2014 m. asignavimų 2015 m. panaudota 6 proc. daugiau.

Asignavimų valdytojai 2015 m. įsisavino 98,1 proc. skirtų asignavimų. Darbo užmokesčiui skirti asignavimai panaudoti 99,6 proc. Turtui įsigyti (sukurti) skirti asignavimai panaudoti 95,3 proc: paskolų panaudota 88,9 tūkst. Eur mažiau negu planuota (planuota 631,5 tūkst. Eur, panaudota 652,6 tūkst. Eur) ir nepanaudota 49,2 tūkst. Eur savarankiškomis savivaldybės funkcijoms finansuoti. Daugiausia asignavimų nepanaudojo: Paslaugų ir užimtumo centras

⁶⁸ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. vasario 9 d. sprendimas Nr. T1-13.

pagyvenusiems ir neįgaliesiems – 24,1 tūkst. Eur, skirtų transporto priemonei įsigyti, Pušaloto seniūnija nespėjo įrengti šildymo sistemos Mikoliškio kultūros namų pastate, todėl metų pabaigoje į biudžetą grąžino 10,5 tūkst. Eur, Savivaldybės administracija – 8,4 tūkst. Eur, kitose įstaigose liko nepanaudotos nedidelės sumos savarankiškoms funkcijos finansuoti skirtų asignavimų.

Išlaidoms skirti asignavimai panaudoti 97,4 proc. Daugiausia asignavimų nepanaudojo: Savivaldybės administracija – 104,4 tūkst. Eur, Socialinės paramos ir sveikatos skyrius – 45,9 tūkst. Eur, Pušaloto seniūnija – 19,6 tūkst. Eur, Pumpėnų seniūnija – 18,8 tūkst. Eur, Pasvalio sporto mokykla – 10,5 tūkst. Eur. Socialinės paramos ir sveikatos skyriaus nepanaudotas 11,2 tūkst. Eur valstybės biudžeto dotacijos likutis metų pabaigoje buvo grąžintas į Valstybės biudžetą, be to liko nepanaudota 23,7 tūkst. Eur, skirtų pašalpoms ir kompensacijoms mokėti.

2015 metų Savivaldybės biudžeto asignavimų panaudojimas Savivaldybės funkcijoms įgyvendinti pateikiamas 7 priede.

3.1. Asignavimai darbo užmokesčiui

Asignavimų struktūra, palyginti su ankstesniais metais, nesikeičia. Didžiausią 54,4 proc. dalį Savivaldybės biudžeto išlaidų struktūroje sudaro su darbo santykiais susiję išlaidos: asignavimai darbo užmokesčiui – 41,5 proc. (9.800,9 tūkst. Eur), VSD įmokoms – 12,9 proc. (3.038,3 tūkst. Eur). Asignavimai turtui įsigyti sudaro 12,5 proc. 2.961,3 tūkst. Eur.

12 pastebėjimas. Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai, skaičiuodami darbuotojų darbo užmokesčio poreikį 2015 metams nesivadovavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, gaunančių darbo užmokestį iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, darbo užmokesčio fondo apskaičiavimo metodika.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtino⁶⁹ Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, gaunančių darbo užmokestį iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, darbo užmokesčio fondo apskaičiavimo metodiką, kuri reglamentuoja valstybės tarnautojų ir darbuotojų, gaunančių darbo užmokestį iš valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų (toliau – darbuotojai) darbo užmokesčio fondo poreikio, rengiant atitinkamo laikotarpio Savivaldybės biudžeto projektą, apskaičiavimą.

Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai darbuotojų darbo užmokesčio fondo poreikį skaičiuojo pagal faktiškai darbuotojams nustatytą darbo užmokestį, o Finansų skyrius, priimdamas iš įstaigų programų sąmatų 2015 metams projektus, jų tinkamai neįvertino.

13 pastebėjimas. Savivaldybės įstaigose yra neužimtų etatų. Asignavimai darbo užmokesčiui planuojami ir skiriami maksimaliam patvirtintam pareigybių (etatų) skaičiui, neįvertinant neužimtų etatų pagrįstumo. Pastebime, kad priemokos už neužimtų etatų funkcijų vykdymą skiriamos metai iš metų, nesiekiant jų užimti įdarbinant darbuotojus.

⁶⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. kovo 3 d. nutarimas Nr. 280 „Dėl valstybės tarnautojų ir darbuotojų, gaunančių darbo užmokestį iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, darbo užmokesčio fondo apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“.

Savivaldybės biudžetinėms įstaigoms ir Administracijai Pasvalio rajono savivaldybės tarybos sprendimais patvirtintas didžiausias leistinas valstybės tarnautojų ir darbuotojų dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių užmokesį iš savivaldybės biudžeto pareigybių skaičius 2015 m. pradžiai – 1.194,05, metų pabaigai – 1.196,05. Įstaigų pateiktais duomenimis neužimtų etatų skaičius 2015 m. pradžiai – 38,77, pabaigai – 39,97. Daugiausia neužimtų etatų 2015 metų pabaigoje buvo: Savivaldybės administracijoje (be seniūnijų) – 11; Pasvalio kultūros centre – 4,05; Grūžių vaikų globos namuose – 2,7; Pasvalio sporto mokykloje- 2,25; Pasvalio visuomenės sveikatos biure – 2,2. Darbo užmokesčio fondas 2015 metais beveik visose įstaigose buvo planuojamas patvirtintiems, o ne faktiškai užimtiems etatams.

Pagal įstaigų pateiktus duomenis, savivaldybės biudžetinės įstaigos 2015 metais priskaičiavo 9.744,8 tūkst. Eur darbo užmokesčio, iš jų:

- 4.448,5 tūkst. Eur – Savivaldybės savarankiškomis funkcijoms finansuoti;
- 5.149,5 tūkst. Eur – valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms finansuoti;
- 146,8 tūkst. Eur – teikiamoms paslaugoms finansuoti.

2015 metų darbo užmokesčio struktūra bei darbo užmokesčio sudedamosios dalys pateikti 8 priede.

Savivaldybės administracijoje karjeros valstybės tarnautojo – vyriausiojo specialisto (juristo) (A-10) pareigybė laikinai neužimta nuo 2012 m. darbuotojui išėjus vaiko priežiūros atostogų, o neužimta – nuo 2015 m. rugsėjo 10 d. darbuotoją atleidus iš pareigų. Pakaitinis valstybės tarnautojas dirbo nuo 2012-07-17 iki 2013-08-23. Konkursas į šią pareigybę paskutinį kartą skelbtas tik 2014-04-29. Už šio vyriausiojo specialisto (juristo) (A-10) pareigybės aprašyme numatytų funkcijų atlikimą skirtos priemokos valstybės tarnautojams 2015 -2016 metais.

Pasvalio Svalios pagrindinė mokykla nuo 2011 m. turėjo neužimtus 0,75 etato (budėtojo ir kiemsargio), kurių darbo užmokesčio fondas buvo skiriamas darbuotojų priedams ir priemokoms išmokėti. Nuo 2016 m. sausio 1 d. priimtas darbuotojas budėtojo pareigoms (0,5 etato), o kiemsargio 0,25 etatas paskirstytas jau dirbantiems pastatų priežiūros darbininkui ir kiemsargiui išdalinant po 0,125 etato.

Manome, kad daugelį metų neužimti etatai buvo užimti tik po Kontrolės ir audito pateiktų pastabų, todėl kelia abejonių jų reikalingumas Mokykloje. Atkreipiame dėmesį, kad budėtojo pareigybės aprašyme numatytas pavaldumas direktoriaus pavaduotojui ūkio reikalams. Šie asmenys (direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams ir budėtojas) yra susiję giminystės ryšiais.

14 pastebėjimas. Kai kurios biudžetinės įstaigos paskyrė priedus ir priemokas darbuotojams 2015 m. sausio mėn. pradžioje, dar nepatvirtinus Savivaldybės biudžeto, t.y. dar nežinodami, kiek Savivaldybės taryba skirs asignavimų darbo užmokesčiui. Skiriant priemokas ne visada nurodomas teisingas teisinis pagrindas.

Darbo apmokėjimo tvarkos⁷⁰ 5 punktu biudžetinių įstaigų vadovams suteikta teisė, **neviršijant darbo užmokesčiui skirtų lėšų**, nustatyti vadovo pavaduotojams, struktūrinių padalinių vadovams ir jų pavaduotojams, kitiems darbuotojams priedus už aukštą kvalifikaciją, skubių, svarbių ar sudėtingų darbų (užduočių) vykdymą, kitiems darbuotojams - priemokas už laikinai nesančių darbuotojų funkcijų (pareigų) arba rašytiniu darbuotojo sutikimu – papildomų darbų vykdymą (jeigu nesudaroma papildoma darbo sutartis), nurodant konkretų terminą, bet ne ilgesnį kaip iki kalendorinių metų pabaigos. Bendra šių priedų ir priemokų suma neturi viršyti darbuotojui nustatyto tarnybinio atlyginimo dydžio.

Valstybės tarnautojams mokami priedai už tarnybos Lietuvos valstybei stažą⁷¹, už kvalifikacinę klasę⁷², be to, gali būti mokamas pareiginės algos dydžio vienkartinis priedas⁷³. Valstybės tarnautojams gali būti mokamos priemokos: už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą, kai yra padidėjęs darbų mastas atliekant pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas neviršijant nustatytos darbo laiko trukmės⁷⁴; už papildomų užduočių atlikimą, kai atliekamos pareigybės aprašyme nenustatytos funkcijos. Papildomos užduotys valstybės tarnautojui turi būti suformuluotos raštu⁷⁵; už darbą kenksmingomis, labai kenksmingomis ir pavojingomis darbo sąlygomis⁷⁶. Priemokos už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą ir už papildomų darbų atlikimą negali būti mokamos ilgiau kaip vienerius metus nuo jų paskyrimo⁷⁷.

Valstybės politikų darbo užmokestis susideda iš pareiginės algos ir priedo už ištarnautus Lietuvos valstybei metus⁷⁸.

Socialinių paslaugų, švietimo ir kultūros įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo sąlygas dar reglamentuoja atitinkamų ministerijų patvirtinti aprašai⁷⁹

2015 metais Savivaldybės biudžetinėse įstaigose priskaičiuota 917,9 tūkst. Eur priemokų, iš jų:

- o 385,2 tūkst. Eur už pasiruošimą pamokoms⁸⁰;

⁷⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“, 1993-07-08 Nr. 511 (su vėlesniais pakeitimais);

⁷¹ Valstybės tarnybos įstatymo 25 straipsnio 2 dalis.

⁷² Valstybės tarnybos įstatymo 25 straipsnio 3 dalis.

⁷³ Valstybės tarnybos įstatymo 22 straipsnio 14 dalis.

⁷⁴ Valstybės tarnybos įstatymo 26 straipsnio 1 dalies 1 punktas.

⁷⁵ Valstybės tarnybos įstatymo 26 straipsnio 1 dalies 2 punktas.

⁷⁶ Valstybės tarnybos įstatymo 26 straipsnio 1 dalies 3 punktas.

⁷⁷ Valstybės tarnybos įstatymo 26 straipsnio 2 dalis.

⁷⁸ Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalis.

⁷⁹ Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu „Dėl socialinių paslaugų srities darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais), 2009-01-20 Nr. A1-22 patvirtintas Socialinių paslaugų srities darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašas;

Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įslymu „Dėl švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais), 2013-12-19 Nr. V-1254 patvirtintas Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašas;

Lietuvos kultūros ministro įsakymas „Dėl kultūros įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo“ (su vėlesniais pakeitimais), 2012-10-09 Nr. ĮV-677.

⁸⁰ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. V-1254 (aktuali redakcija) patvirtinto Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo

- 144,4 tūkst. Eur už vadovavimą klasei⁸¹;
- 119,8 tūkst. Eur už kitus darbus⁸²;
- 83,4 tūkst. Eur už darbų tikrinimą⁸³.
- 185,1 tūkst. Eur už laikinai nesančių darbuotojų pavadavimą bei papildomų funkcijų vykdymą⁸⁴;

Savivaldybės biudžetinėse įstaigose 2015 metais priskaičiuota 279,35 tūkst. Eur priedų:

- 116,97 tūkst. Eur priedų valstybės tarnautojams už kvalifikacines klases⁸⁵;
- 81,69 tūkst. Eur priedų valstybės tarnautojams už valstybės tarnybos stažą⁸⁶;
- 80,69 tūkst. Eur kitų priedų.

Savivaldybės administracija, Grūžių vaikų globos namai, Pasvalio sporto mokykla, Pasvalio lopšelis-darželis „Eglutė“ paskyrė priedus už aukštą kvalifikaciją ir priemokas už papildomus darbus darbuotojams 2015 m. sausio mėn. pradžioje, dar nepatvirtinus Savivaldybės biudžeto, t.y. dar nežinodami, kiek įstaigoms Savivaldybės taryba skirs asignavimų.

Pasvalio Svalios pagrindinėje mokyklos direktoriaus pavaduotojui ūkio reikalams skirtas priedas prie tarnybinio atlyginimo už papildomus darbus (už mokyklos pastato saugumo priežiūrą, bendradarbiavimą su saugos tarnyba, naktinius iškvietimus). Pagal Darbo apmokėjimo tvarkos 5.1 punktą, gali būti skirti priedai už aukštą kvalifikaciją, skubių, svarbių ar sudėtingų darbų (užduočių) vykdymą, nurodant konkretų terminą, bet ne ilgesnį kaip iki kalendorinių metų pabaigos (žr. Pasvalio Svalios pagrindinės mokyklos finansinio (teisėtumo) audito ataskaita).

15 pastebėjimas. Audito metu nustatyta, kad Savivaldybės administracijoje skiriant priemokas valstybės tarnautojams nesilaikoma Valstybės tarnybos įstatymo nuostatų, reglamentuojančių priemokų skyrimą: įsakymuose nurodomas neteisingas priemokos teisinis pagrindas, neatsižvelgiama įstatymo nustatytą maksimalią vienerių metų priemokų mokėjimo trukmę. Vienam valstybės tarnautojui priemoka skirta už jo pareigybės aprašyme nustatytų funkcijų vykdymą, neteisėtai išmokėta 890,58 Eur priemoka ir priskaičiuota 276,08 Eur VSD įmokų. Biudžetui padaryta 1.166,66 Eur žala.

apmokėjimo tvarkos aprašo 35.3 punkto nuostatomis – už pasiruošimą pamokoms (už 18 kontaktinių valandų per savaitę) – 4 valandos.

⁸¹ To paties Aprašo 35.2 punkto nuostatomis – už vadovavimą klasei, grupei (nepriklausomai nuo kontaktinių valandų skaičiaus per savaitę): jei mokinių skaičius klasėje iki 12– 2,5–4 valandos; jei mokinių skaičius klasėje 12 ir daugiau – 3-5 valandos.

⁸² To paties Aprašo 35.4 punkto nuostatomis – už darbų planavimą, renginių organizavimą, ruošimąsi renginiams, metodinę veiklą, brandos darbų, projektų rengimą ir dalyvavimą projektų veikloje, už mokyklos veiklos įsivertinimą, informacinių komunikacinių technologijų diegimo koordinavimą, vadovavimą bendrabučiu, mokomosioms dirbtuvėms, laboratorijoms, vadovavimą meno kolektyvui, turinčiam meninio pajėgumo kategoriją, ir kitus darbus – 0,5-3,5 valandos (nepriklausomai nuo kontaktinių valandų per savaitę).

⁸³ To paties aprašo 35.1 punkto nuostatomis – už mokinių darbų tikrinimą (už 18 kontaktinių valandų per savaitę) 0,5– 3 valandos priklausomai nuo mokinių skaičiaus klasėje ir dėstomo dalyko.

⁸⁴ Darbo apmokėjimo tvarkos 5.2 punkto nuostatos.

⁸⁵ VTĮ 25 str. 3 d.

⁸⁶ VTĮ 25 str. 2 d.

Audito metu analizavome neužimtus etatus ir priemonų skyrimą Savivaldybės administracijoje. Iš 2015 m. gruodžio 31 d. neužimtų 11 etatų buvo 6 valstybės tarnautojų ir 5 darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis.

Per 2015 m. Savivaldybės administracijoje valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis priemonoms išmokėta 79,4 tūkst. Eur, iš jų valstybės tarnautojams – 30,0 tūkst. Eur:

13,6 tūkst. Eur – valstybės tarnautojams, vykdančioms savarankiškas Savivaldybės funkcijas;

12,5 tūkst. Eur – politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojams;

3,9 tūkst. Eur – valstybės tarnautojams, vykdančioms valstybės deleguotas funkcijas.

Valstybės tarnybos įstatymo (toliau - VTĮ) 26 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad valstybės tarnautojams mokama priemonė už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą, kai yra padidėjęs darbų mastas atliekant pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas neviršijant nustatytos darbo laiko trukmės, o šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta, kad valstybės tarnautojams mokama priemonė už papildomų užduočių atlikimą, kai atliekamos pareigybės aprašyme nenustatytos funkcijos. Papildomos užduotys valstybės tarnautojui turi būti suformuluotos raštu.

Kontrolės ir audito tarnyba Savivaldybės administracijai raštu⁸⁷ pateikė pastebėjimus:

1. Dėl ilgą laiką neužimtų etatų Vietinio ūkio ir plėtros, Centralizuoto vidaus audito, Žemės ūkio skyriuose ir Ūkio ir transporto tarnyboje.

Administracija atsižvelgė į pastebėjimą dėl neužimtų etatų, įvertino etatų reikalingumą ir Tarybos sprendimu⁸⁸ nuo 2016 m. liepos 1 d. Savivaldybės administracijai 5 etatais sumažintas pareigybių (etatų) skaičius.

2. Dėl Juridinio ir personalo skyriuje neužimtų dviejų valstybės tarnautojų pareigybių.

Administracijos direktoriaus įsakymu⁸⁹ viena pareigybė panaikinta nuo 2016 m. birželio 1 d.

3. Dėl 2015 metais dviem Juridinio ir personalo skyriaus valstybės tarnautojams skirtų⁹⁰ priemonų už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą (po 15 procentų) vykdančioms vyriausiojo specialisto (juristo) (A-10) pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas neteisingai nurodant priemonos skyrimo teisinį pagrindą pagal VTĮ 26 str. 1 d. 2 p., o ne – VTĮ 26 str. 1 d. 1 p.

⁸⁷ Pasvalio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2016 m. gegužės 30 d. raštas Nr. KS-49 „Dėl darbo užmokesčio“.

⁸⁸ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos sprendimas „Dėl Savivaldybės administracijai didžiausio leistino valstybės tarnautojų pareigybių ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių užmokesčių iš savivaldybės biudžeto skaičiaus nustatymo“, 2016-06-22 Nr. T1-151;

⁸⁹ Administracijos direktoriaus įsakymas „Dėl Savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. balandžio 21 d. įsakymo Nr. DK-173 „Dėl Savivaldybės administracijos pareigybių (etatų) sąrašų bei seniūnijų pareigybių (etatų) skaičiaus ir sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“, 2016-06-01 Nr. DK-215.

⁹⁰ Administracijos direktoriaus įsakymas „Dėl tarnybinio atlyginimo ir pareiginės algos priemonų skyrimo“, 2015-01-02 Nr. DK-2.

Savivaldybės administracija nesutiko su patebėjimu ir pateikė savo nuomonę:

Ginčijamo įsakymo turinys, jo analizė, leidžia daryti tik vieną išvadą – ginčijamo teisės akto preambulėje padaryta techninė klaida nurodant teisės normą, t.y. nurodyta „<...>Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 26 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktais,<...>“, o ne „<...>Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 26 straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktais,<...>“. Tačiau šios techninės klaidos buvimas jokiais būdais neįrodo, kad ginčijamas įsakymo punktas nepagrįstas ir todėl – neteisėtas. Priešingai - ginčijamo teisės akto punkto turinys atitinka įstatymo reikalavimus, todėl yra teisėtas ir šiuo pagrindu negali būti pripažintas prieštaraujančiu įstatymo normoms.

4. Dėl 2015 metais Juridinio ir personalo skyriaus vyriausiajam specialistui (personalo A-10 skirtos⁹⁰ priemokos už papildomai atliekamus darbus (15 procentų) už prieš tai minėto vyriausiojo specialisto (juristo) (A-10) pareigybės aprašymo funkcijas:

7.2. – organizuoja Administracijos struktūrinių ir struktūrinių teritorinių padalinių darbuotojų aprašymų ir pareiginių instrukcijų projektų rengimą, esant reikalui – rengia, keičia, pildo ir teikia juos tvirtinti Administracijos direktoriui;

7.11. – rengia darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programas, jas įgyvendina;

7.12. – rūpinasi darbuotojų darbo sąlygomis ir socialinėmis garantijomis, nustatytomis atitinkamuose teisės aktuose, teikia pasiūlymus dėl Administracijos darbo organizavimo, darbo sąlygų ir mikroklimato administracijoje gerinimo.

Įsakyme⁹⁰ nurodytos funkcijos, už kurias skirta 15 proc. priemoka Juridinio ir personalo skyriaus vyriausiajam specialistui nėra papildomos, jos numatytos jo pareigybės aprašymo punktuose:

6.1. – siekiant užtikrinti Administracijai nustatytų funkcijų įgyvendinimą, rengia Administracijos struktūrinių padalinių darbuotojų pareigybių aprašymus ir pareigines instrukcijas (nuo 2015 m. balandžio 16 d. pareigybės aprašymo 7.1. – siekiant užtikrinti Administracijai nustatytų funkcijų įgyvendinimą, rengia Administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių sąrašus, struktūrinių padalinių darbuotojų pareigybių aprašymus ir pareigines instrukcijas).

6.2. (7.3. pareigybės aprašymo nuo 2015 m. balandžio 16 d.)– siekiant užtikrinti vidaus administravimą, dalyvauja sudarant strateginius įstaigos planus, kuriant kolektyvo mikroklimatą, formuojant įstaigos įvaizdį.

6.9. (7.10. pareigybės aprašymo nuo 2015 m. balandžio 16 d.) – tam, kad padėtų įgyvendinti valstybės tarnautojų mokymo politiką, sudaro darbuotojų rengimo, perkvalifikavimo bei kvalifikacijos kėlimo programas

Dėl to, per 2015 metus neteisėtai išmokėta 890,58 Eur priemoka ir priskaičiuota 276,08 Eur VSD įmokų. Biudžetui padaryta 1.166,66 Eur žala.

Savivaldybės administracija nesutiko su patebėjimu ir pateikė savo nuomonę:

Šiame Patebėjime nurodoma, kad aukščiau įvardintos funkcijos yra tapačios. Nesutinkame su šia pozicija. Argumentai:

- 1) lyginant dviejų pareigybių aprašymų 7.2 ir 6.1 punktus, nustatyta, kad 7.2 punkte įvardinta funkcija yra daug platesnė nei 6.1 punkte, t.y. 7.2 punkte nustatytas ir struktūrinių (Administracijos skyriai ir Tarnyba), ir struktūrinių teritorinių padalinių (Administracijos seniūnijos), o 6.1 punkte – tik struktūrinių padalinių (Administracijos skyriai ir Tarnyba) pareigybių aprašymų, pareiginių instrukcijų rengimas. Dėl šios priežasties teiginys, kad šių pareigybių aprašymuose nurodytuose punktuose nustatytos funkcijos - tapačios, atmestinas;
- 2) lyginant dviejų pareigybių aprašymų 7.11 ir 6.9 punktus, nustatyta, kad 7.11 punkte apibrėžtas kvalifikacijos kėlimo programų rengimas, orientuojantis į darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, poreikius bei į jų kvalifikacijai teisės aktų keliamus reikalavimus, o 6.9 punkte - dalyvavimas valstybės tarnautojų mokymo politikos formavime ir įgyvendinime. Dėl šios priežasties teiginys, kad šių pareigybių aprašymuose nurodytuose punktuose nustatytos funkcijos - tapačios, atmestinas;
- 3) lyginant dviejų pareigybių aprašymų 7.12 ir 6.2 punktus, nustatyta, kad šių dviejų punktų turinys yra skirtingas, t.y. 7.12 p. – socialinių garantijų, darbo sąlygų užtikrinimas, pasiūlymų dėl darbo organizavimo, darbo sąlygų ir pan. teikimas, o 6.2 p. - dalyvavimas strateginių planų rengime, mikroklimato kūrime, įstaigos įvaizdžio formavime. Dėl šios priežasties teiginys, kad šių pareigybių aprašymuose nurodytuose punktuose nustatytos funkcijos - tapačios, atmestinas.

III DALIS. SAVIVALDYBĖS SKOLOS IR SKOLINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Savivaldybės skola 2015 metų pabaigoje sudarė 3.870 tūkst. Eur ir, palyginti su 2014 m., sumažėjo 7,8 proc. Savivaldybės paimtų paskolų likutis per 2015 metus padidėjo 2,1 proc., nuo 3.326,4 tūkst. Eur 2015 metų pradžioje iki 3.395,2 tūkst. Eur metų pabaigoje. Savivaldybės biudžetinių įstaigų įsiskolinimai už prekes, paslaugas, socialines ir kitas išmokas per 2015 metus sumažėjo beveik per pusę – nuo 877,7 tūkst. Eur metų pradžioje iki 474,8 tūkst. Eur metų pabaigoje.

Savivaldybė 2015 metais laikėsi teisės aktuose nustatytų skolinimosi limitų ir skolinimosi tvarkos.

Pasvalio rajono savivaldybės Mokėtinų ir gautinų sumų 2015 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (forma Nr. 4, metinė) duomenimis :

- bendra Savivaldybės *mokėtina suma* – 3 870 tūkst. Eur, lyginant su buvusiu metų pradžioje sumažėjo 334,1 tūkst. Eur;
- biudžeto lėšų mokėtinai sumos, trunkančios ilgiau kaip 45 dienas, per 2015 metus sumažėjo 82,53 tūkst. Eur ir 2015 metų pabaigoje sudarė 120,9 tūkst. Eur.
- *gautina suma* (biudžeto lėšos) – 29,1 tūkst. Eur arba 3,3 tūkst. Eur didesnė negu metų pradžioje.

Savivaldybės skolos struktūra ir pokytis per 2015 metus pateiktas 9 priede, o Savivaldybės skolos dinamika 2010-2015 metais pateikta 10 priede.

Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnio 4 dalimi nustatyta, kad savivaldybių 2015 m. gruodžio 31 d. esantis pradelstas įsiskolinimas už suteiktas paslaugas, atliktus darbus ir įsigytas prekes, palyginti su 2015 m. sausio 1 d. pradelstu įsiskolinimu, turi sumažėti ne mažiau negu 10 procentų.

Savivaldybės pradelstas įsiskolinimas (virš 45 dienų) per 2015 metus sumažėjo 41 proc., 2015 metų pradžioje buvo – 203,4 tūkst. Eur, 2015 metų pabaigoje – 120,9 tūkst. Eur.

Paskolų likutis 2015 metų pradžioje – 3.326,4 tūkst. Eur. Visos paskolos ilgalaikės. 2015 metais, Savivaldybės tarybai pritarus⁹¹ dėl paskolos ir kreditinės linijos ėmimo investiciniams projektams finansuoti, sudarytos dvi kredito sutartys:

- 2015 m. lapkričio 3 d. su Danske Bank dėl 600 tūkst. Eur ilgalaikės paskolos ėmimo;
- 2015 m. gruodžio 16 d. su Danske Bank dėl 300 tūkst. Eur kreditinės linijos investiciniams projektams finansuoti.

2015 metais paimta 805,4 tūkst. Eur ilgalaikių paskolų. Per 2015 metus gražinta paskolų (įskaitant kreditinę liniją) 736,6 tūkst. Eur ir sumokėta 53,4 tūkst. Eur palūkanų.

Metų pabaigoje nepaimtų paskolų likutis 147,7 tūkst. Eur ir 300 tūkst. Eur kreditinė linija. Metų pabaigoje paimtų paskolų likutis 3.395,2 tūkst. Eur.

Savivaldybė 2015 metais laikėsi Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo⁹² 11 straipsnio 1 dalies 1, 3, 4 punktų, nes 2015 metams savivaldybėms nustatytų skolos, skolinimosi ir garantijų limitu neviršijo.

IV DALIS. TURTO IR LĖŠŲ VALDYMO, NAUDOJIMO, DISPONAVIMO JAIS TEISĖTUMO VERTINIMAS

2015 metais, atlikus aštuonių asignavimų valdytojų finansinius auditus, dėl turto ir lėšų valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo pareikštos viena besąlyginė ir septynios sąlyginės nuomonės (žr. 2 priedas).

16 pastebėjimas. Savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintos Savivaldybės turto panaudos sutarties formos 6 ir 12.3 punktai neatitinka Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 straipsnio 5 dalies nuostatų.

⁹¹ Pasvalio rajono savivaldybės 2015 m. rugpjūčio 27 d. sprendimas Nr. T1-85 „dėl ilgalaikės paskolos ėmimo investiciniams projektams finansuoti“; 2015 m. lapkričio 4 d. sprendimas Nr. T1-155 „Dėl kreditinės linijos ėmimo investiciniams projektams finansuoti“.

⁹² Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2014-12-14 Nr. XII-1408;

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 straipsnio 5 dalyje nustatytos imperatyvios panaudos sutarties sąlygos – panaudos gavėjo pareiga savo lėšomis atlikti nekilnojamojo daikto einamąjį ir statinio kapitalinį remontą, kito ilgalaikio materialiojo turto remontą, apdrausti gaunamą ilgalaikį materialųjį turtą.

Pasvalio rajono savivaldybės tarybos sprendimu⁹³ patvirtintos Savivaldybės turto panaudos sutarties formos 6⁹⁴ ir 12.3⁹⁵ punktai neatitinka Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 straipsnio 5 dalies nuostatų, nes sutartyje numatytos išlygos, kurių nenustato Įstatymas.

17 pastebėjimas. Nustatyta, kai įstaiga turtu naudojosi nesudariusi panaudos sutarties. Įstaigos neužtikrino Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 9 straipsnyje nustatytų visuomeninės naudos, efektyvumo, racionalumo, viešosios teisės principų laikymosi, nes prieš sudarydamos panaudos sutartis nepareikalavo iš panaudos gavėjų pateikti rašytinį įsipareigojimą panaudoti savo lėšas perduoto nekilnojamojo daikto einamajam ir statinio kapitaliniam remontui, kito ilgalaikio materialiojo turto remontui atlikti; subjektams leido naudotis Savivaldybės turtu neteisėtai, neatlygintinai ir gauti naudą, o Savivaldybė negavo pajamų už turto nuomą, nekontroliavo, kaip laikomasi sutartinių įsipareigojimų, neužtikrino turto apsaugos.

Dalis apskaityto registruotino Savivaldybės nekilnojamojo turto neįregistruota viešuosiuose registruose, kaip reikalauja teisės aktai. Nepakankamai sparčiai Savivaldybėje vyksta naudojamos valstybinės žemės sklypų, kapinių, registruotinių daiktinių teisių įforminimas.

- Pasvalio sporto mokykla laikotarpiu nuo 2014-07-10 iki 2015-12-22 nekilnojamojį turtą – sandėlį (stadione), naudojo funkcijoms vykdyti neturėdama jokio teisinio pagrindo (žr. Pasvalio sporto mokyklos finansinio (teisėtumo) audito ataskaita).

- Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad prieš sudarydamos panaudos sutartį panaudos gavėjas *turi pateikti rašytinį įsipareigojimą* panaudos sutartyje numatytais sąlygomis panaudoti savo lėšas perduoto nekilnojamojo daikto einamajam ir statinio kapitaliniam remontui, kito ilgalaikio materialiojo turto remontui atlikti.

Prieš sudarant panaudos sutartis, panaudos gavėjai⁹⁶ rašytinių įsipareigojimų panaudoti

⁹³ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. vasario 19 d. sprendimas Nr. T1-22 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės turto perdavimo panaudos pagrindais neatlygintinai valdyti ir naudotis tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁹⁴ 6 punktas. Panaudos gavėjas savo lėšomis per 15 dienų nuo sutarties pasirašymo dienos apdraudžia visam sutarties galiojimo laikui gaunamą daiktą (ilgalaikį materialųjį turtą) panaudos davėjo naudai nuo žalos, kuri gali būti padaryta dėl ugnies, vandens, gamtos jėgų, vagysčių ir kitų draudiminių įvykių. **Neapdraudus turto, šią žalą panaudos gavėjas atlygina panaudos davėjui savo lėšomis.**

⁹⁵ 12.3 punktas. jeigu panaudos gavėjas nevykdo sprendimo dėl Savivaldybės turto perdavimo panaudos pagrindais priėmimo metu duoto įsipareigojimo (**jeigu buvo įsipareigota**) savo lėšomis atlikti jam perduoto nekilnojamojo turto einamąjį ar kapitalinį remontą, kito ilgalaikio materialiojo turto remontą;

⁹⁶ Pvz. Pasvalio krašto muziejus (2014 m. lapkričio 3 d. turto panaudos sutartis Nr. ASR-461); Pasvalio sporto mokykla (2015 m. gegužės 7 d. turto panaudos sutartis Nr. ASR-237); glaukoma sergančiųjų

savo lėšas perduoto nekilnojamojo daikto einamajam ir statinio kapitaliniam remontui, kito ilgalaikio materialiojo turto remontui atlikti nepateikė, o Savivaldybės turto valdytojai, prieš pasirašydami turto panaudos sutartis, tokių įsipareigojimų nepareikalavo.

- Joniškėlio G. Petkevičaitės –Bitės gimnazija savo darbuotojui neteisėtai nuomoja 59,99 kv. m ploto negyvenamąsias patalpas, kurios įrengtos kaip gyvenamasis butas Mikoliškio mokyklos pastate. Pažymėtina, kad norint patalpas suteikti darbuotojams, jos turi būti pripažintos tarnybinėmis, o tam būtina pakeisti patalpų paskirtį į gyvenamąją. Nepripažinus patalpų tarnybinėmis vadovaujantis nustatyta tvarka, jos turi būti nuomojamos viešo konkurso būdu laikantis teisės aktų reikalavimų (žr. Joniškėlio G. Petkevičaitės –Bitės gimnazijos finansinio (teisėtumo) audito ataskaita).

- Savivaldybės taryba leido⁹⁷ viešo konkurso būdu išnuomoti mokinių maitinimo paslaugų teikimui Savivaldybei nuosavybės teise priklausančias patalpas, nustatė kainą ir patvirtino Bendrojo lavinimo mokyklų negyvenamųjų patalpų ir kito materialiojo turto nuomos mokinių maitinimui organizuoti tipinę sutartį (toliau- Sutartis).

Mokyklos maitinimo paslaugų teikėjams kartu su išnuomotomis patalpomis perdavė neatlygintinai naudotis ir tose patalpose esančią maisto gamavimo įrangą, baldus, kitą inventorių, tuo pažeidė Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 straipsnio 1 dalį⁹⁸.

- Svalios pagrindinės mokykla sudarė naudojimosi patalpomis sutartis su tos pačios mokyklos mokytojais, dirbančiais pagal verslo liudijimus dėl neatlygintinos patalpų nuomos mokamai pailgintos dienos grupės veiklai vykdyti 2015-2016 mokslo metais. *Audito metu į mūsų pastebėjimus buvo atsižvelgta, Savivaldybės taryba patvirtino įkainius, o Svalios pagrindinės mokyklos direktorius pakeitė patalpų nuomos sutartis numatydamas nustatyto dydžio nuomos mokesčių.*

- Savivaldybės tarybos sprendimu⁹⁹ Savivaldybės administracija pagal Savivaldybės turto nuomos sutartį¹⁰⁰ (toliau – Sutartis) išnuomojo ir perdavė¹⁰¹ UAB „Lyderio grupė“ nekilnojamąjį turtą už 838,7 tūkst. Eur (8 poilsio namelius, teniso aikštelę ir kempingo teritoriją su infrastruktūra), esantį Dvareliškių g. 1 Pasvalyje. Savivaldybės administracija laiku nepareikalavo nuomininko pateikti garantiją ar draudimo sutartį 5.000 Lt dydžio sumai

bendrija „Šviesa“ (2015 m. liepos 17 d. turto panaudos sutartis Nr. ASR-341); Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (2015 m. rugpjūčio 3 d. turto panaudos sutartis Nr. ASR-347); Valstybinė gyvulių veislininkystė priežiūros tarnyba (2015 m. rugpjūčio 31 d. turto panaudos sutartis Nr. ASR-368); VšĮ „Versli Lietuva“ (2015 m. gruodžio 1 d. turto panaudos sutartis Nr. ASR-475) ir kt.

⁹⁷ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2008 m. lapkričio 5 d. sprendimas Nr. T1-231 „Dėl bendrojo lavinimo mokyklų negyvenamųjų patalpų nuomos mokinių maitinimui organizuoti“.

⁹⁸ neatlygintinai Savivaldybės turtas gali būti perduotas tik įstatyme nurodytiems subjektams, tarp kurių baigtinio sąrašo nėra privačių pelno siekiančių juridinių asmenų. Verslo subjektams turtas gali būti nuomojamas už atlygį.

⁹⁹ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2013 m. rugpjūčio 28 d. sprendimas Nr. T1-193 „Dėl nekilnojamojo turto, esančio Dvareliškių g. 1, Pasvalyje nuomos“ (su pakeitimais);

¹⁰⁰ 2014 m. liepos 3 d. Savivaldybės turto nuomos sutartis Nr. ASR-34

¹⁰¹ 2014 m. liepos 11 d. Savivaldybės materialiojo turto perdavimo ir priėmimo aktas.

(Sutarties 10.20 punktas¹⁰²), kurie užtikrintų, kad esminiai sutarties įsipareigojimai bus vykdomi laiku ir tinkamai. Nuomininkas Savivaldybės administracijai nepateikė dokumentų pagrindžiančių investuotas 2015 metais lėšas, nuomininko planuojamos investicijos nesuderintos su Administracijos direktoriumi, nepateikti turistų registracijos žurnalo išrašai arba kiti dokumentai, pagrindžiantys kempinge apsilankiusių turistų skaičių, nuomininkas neužtikrino kempingo atitikimo ne mažesniems nei trijų žvaigždučių klasifikaciniams reikalavimams (terminas pasibaigė 2015-04-09). Nuomininko pateikti raštai neregistruoti Savivaldybės administracijos dokumentų valdymo sistemoje.

- 2007 m. priimto Žmonių palaikų laidojimo įstatymo 33 straipsnio 3 dalimi buvo nustatyta, kad visose kapinių teritorijose iki 2009 m. sausio 1 d. privaloma atlikti kapinių inventorizaciją ir Vyriausybės nustatyta tvarka pateikti registruoti detalius inventorinius esamos būklės dokumentus – geodezinę nuotrauką, esamos įrangos, statinių, medžių, antkapių, laidojimo faktų registravimo dokumentus. Savivaldybės įpareigotos kapinių žemės sklypus iki 2017 m. sausio 1 d. įregistruoti Nekilnojamojo turto registre (toliau – NTR) Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Iki šiol nesutvarkyti ir neįteisinti 192 kapinių žemės sklypai, o seniūnijų apskaitoje apskaityta tik 13 kapinių iš Savivaldybės teritorijoje esančių 195 kapinių. Suprasdami, kad tai laiko ir lėšų reikalaujantis procesas, manome iki šiol Savivaldybės teritorijoje esančių kapinių žemės sklypų dokumentų sutvarkymo, įregistravimo ir apskaitymo darbai vangiai, nenustatyta šių darbų atlikimo strategija ir finansavimo šaltiniai.

- Auditų metu dar nustatome neįteisintų žemės sklypų po Savivaldybei nuosavybės teise priklausančiais pastatais ir statiniais, NTR neįregistruoto registruotino turto. Pvz. neįteisinti žemės sklypai po dviem pastatais Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazijos Mikoliškio skyriuje, Pasvalio Petro Vileišio gimnazija Nekilnojamojo turto registre neįregistravo pastato-sandėlio.

- Pagal VĮ Registro cento pateiktus NTR išrašo duomenis registruoti pastatai– praėjimo punktai (unikalus numeriai – 6798-7005-0153 ir 6798-7005-0164) ir kiti inžinieriniai statiniai – aikštelė (unikalus numeris – 4400-2267-5509), kuriais naudojasi Pasvalio sporto mokykla, tačiau šie statiniai neapskaityti šios įstaigos apskaitoje. Užbaigus auditą paaiškėjo, kad inžinierinį statinį – aikštelę patikėjimo pagrindu valdo Pasvalio miesto seniūnija. Daiktinių teisių

¹⁰² „10.20. ne vėliau kaip per 3 (tris) mėnesius nuo Sutarties sudarymo momento Nuomotojui pateikti banko garantiją ar draudimo sutartį 5 000 Lt (penki tūkstančiai litų) dydžio sumai, kuria užtikrinama, kad esminiai Sutartyje numatyti Nuomininko įsipareigojimai (Sutarties 10.8, 10.9, 10.11, 10.12 punktai) bus vykdomi laiku ir tinkamai. Nuomotojas įgyja teisę taikyti šiame punkte aptartą garantiją ar reikalauti draudimo išmokos Nuomininkui įvykdžius esminį sutarties pažeidimą ir nepašalinus nurodyto pažeidimo per raštu nurodytą protinę, bet ne trumpesnę kaip 30 (trisdešimties) dienų terminą. Šiame punkte numatytos garantijos ar draudimo sutarties galiojimo terminas turi būti ne trumpesnis kaip 1 (vieneri) metai. Tokiu atveju likus ne mažiau kaip 1 (mėnesiui) iki garantijos ar draudimo sutarties galiojimo pabaigos, Nuomininkas privalo pateikti sudarytos draudimo sutarties ar garantijos pratęsimą ateinančiam laikotarpiui arba naują draudimo sutartį ar garantiją.“

neįregistravimas NTR neleidžia tinkamai ir laiku nustatyti nekilnojamojo turto valdytojų (žr. Pasvalio sporto mokyklos finansinio (teisėtumo) audito ataskaita).

18 pastebėjimas. Savivaldybėje turto inventorizacijos atliekamos formaliai, nesivadovaujant Inventorizacijos taisyklėmis. Iki šiol neišspręstas klausimas dėl Savivaldybės funkcijoms atlikti nereikalingo ar nenaudojamo (negalimo naudoti) Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio nekilnojamojo ir kito turto tolimesnio panaudojimo, nurašymo ar realizavimo ir taip nesivadovaujama Valstybės ir savivaldybių turto valdymo ir disponavimo įstatyme įtvirtintais visuomeninės naudos, efektyvumo ir racionalumo principais. Ne visose įstaigose atliekama išipareigojimų inventorizacija.

• Audito metu nustatėme, kad įstaigos turi daug nenaudojamo, nereikalingo turto, netgi nekilnojamojo:

– Krinčino seniūnija. 2-jų kambarių butas ir 8/100 ūkio pastato (Kraštuose), dujų reguliavimo punktas gautas iš Pajiešmenių ŽŪB, savartynas, artezinis gręžinys gautas iš Krinčino ŽŪB, 2 vandens bokštai gauti iš Krinčino ŽŪB, aikštelė (unikalus Nr.4400-1837-8210) buvęs Krinčino ŽŪB aerodromas, žemo spaudimo dujų tinklai gauti iš Pajiešmenių ŽŪB.

– Namišių seniūnija. Iš 14 nekilnojamojo turto vienetų (4487,42 kv. m.), 9 turto vienetai (1952,12 kv.m.) dalinai nenaudojami.

– Pumpėnų seniūnija. Gyvenamasis namas (buvusi Krikliniu mokykla) 368,15 kv. m., gyvenamasis namas Rinkūnuose (29/100 dalis), administracinė patalpa Krikliniuose 181,61 kv.m.

– Pušaloto seniūnija. Iš 19 nekilnojamojo turto vienetų (2871,41 kv.m.) nenaudojama 10 (596,39 kv.m.), t.y. 9 butai ir ūkinis pastatas Medikonių k., 1/2 namo Dičiūnų k. 56,31 kv.m.

– Vaškų seniūnija. Negyvenamas pastatas Taikos g. 2, Vaškų mstl. šarvojimo salė, 142,85 kv.m. (pagal panaudą gautas turtas).

– Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazija. Pušaloto mokyklos pastatas, 158,53 kv. m., Mikoliškio mokyklos pastatas, 55,7 kv. m., lauko elektros linija.

– Savivaldybės administracijoje – 14 nenaudojamų, nereikalingų, avarinės būklės pastatų ir patalpų.

• Vadovaujantis Inventorizacijos taisyklių 17 ir 52 punkto nuostatomis, inventorizavimo aprašai sudaromi pagal inventorizacijos metu nustatomus netinkamo (negalimo) naudoti turto buvimo faktus ir nurodoma netinkamumo naudoti priežastis.

Savivaldybės administracija netinkamo (negalimo) naudoti turto inventorizavimo apraše nurodė septynis gyvenamus namus (butus), nors faktiškai Savivaldybės administracijoje be gyvenamųjų namų (butų) yra nenaudojamo negyvenamojo turto.

Seniūnijose inventorizacijos metu netinkamo (negalimo) naudoti turto inventorizavimo apraše tik Vaškų seniūnija nurodė du nekilnojamojo turto vienetus (Skrebotišio mokyklos dirbtuvės ir Kyburių mokyklos pastatas). Kitos seniūnijos nepateikė netinkamo (negalimo) naudoti turto inventorizavimo aprašų, nors tokio turto turi.

- Ne visose įstaigose atlikta įsipareigojimų inventorizacija 2015 metų pabaigoje, prieš sudarant metinį finansinių ataskaitų rinkinį, nors apskaitos duomenis pagrįsti turto ir įsipareigojimų inventorizavimo duomenimis reikalauja Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 19 str. 9 dalis.

Apskaitos duomenų derinimas VSAKIS yra finansinių ataskaitų konsolidavimo proceso dalis, tačiau tai nelaikytina inventorizacija. Buhalterinių sąskaitų likučiai turi būti inventorizuoti (įforminti suderinimo aktu) iki jų pateikimo į konsolidavimo informacinę sistemą. Susiformavus tokiai ydingai praktikai, kai sandoriai (sąskaitų likučiai) yra ne inventorizuojami, o derinami konsolidavimo sistemoje, pasunkėja finansinių ataskaitų konsolidavimo procesas.

Pvz. Pasvalio sporto mokykla neinventorizavo įsipareigojimų (sukauptų nepanaudotų atostogų rezervo, gautinų, mokėtinų sumų), ne visos skolos suderintos. Nesuderintoms skoloms nesudaryti atskiri inventorizacijos apyrašai. Neinventorizuotos nepanaudotos atostogų dienos ir atostogų kaupiniai, o duomenys pateikti apskaitos registre Didžioji knyga metų pradžiai ir metų pabaigai tokie pat (17.188,82 Eur). Tai rodo, kad operacijų su atostogų rezervo įsipareigojimais 2015 metais nebuvo.

19 pastebėjimas. Asignavimų valdytojai, naudodami Savivaldybės biudžeto asignavimus ir prisiimdami įsipareigojimus, neužtikrino biudžetinės drausmės ir Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1, 7 punktuose nustatytos asignavimų valdytojui pareigos – biudžeto asignavimus naudoti teisėtai, ekonomiškai ir efektyviai ir rezultatyviai savo vadovaujamos įstaigos programoms vykdyti.

- Joniškėlio G. Petkevičaitės –Bitės gimnazijos (toliau –Gimnazija) Pušaloto skyriaus šildymo kaštai neproporcingai dideli. Pušaloto skyriaus 2770 kv. m. ploto pastatą šildo UAB „Lenauda“¹⁰³. Per 2015 metus šio skyriaus šildymui išleista 24,8 tūkst. Eur, kai per tą patį laikotarpį Gimnazijos 3796 kv. m. pastato šildymui išleista 18,9 tūkst. Eur. Šildymo paslaugą Gimnazijai teikia AB „Panevėžio energija“. Pušaloto skyriaus pastato šildymo kaštai beveik dvigubai didesni už Gimnazijos. Atkreipiame dėmesį, kad Pušaloto skyriaus pastate yra daug nereikalingų ir nenaudojamų patalpų, kurios taip pat yra šildomos.

Analogiška situacija ir Pasvalio Lėvens pagrindinės mokyklos Ustukių skyriuje. Už Ustukių skyriaus (plotas 1914 kv.m.) šildymą UAB „Lenauda“ per 2015 metus sumokėta 20,7 tūkst. Eur, kai tuo tarpu AB „Panevėžio energija“ už Lėvens pagrindinės mokyklos pastato (plotas 6730 kv. m.) šildymą sumokėta 44,5 tūkst. Eur.

Atkreipiame dėmesį, kad minėtų mokyklų atsakingi darbuotojai nevertino perkamų šildymo paslaugų kaštų ir neieškojo racionalesnių šildymo būdų, nes su paslaugos tiekėju daugiau kaip prieš 10 metų sudarytos sutartys nebuvo peržiūrėtos (žr. Joniškėlio G. Petkevičaitės –Bitės gimnazijos ir Pasvalio Lėvens pagrindinės mokyklos finansinio (tesėtumo) audito ataskaitas).

- Gimnazijos darbuotojams atostogaujant ar susirgus, direktorius skiria

¹⁰³ 2003 m. gruodžio 1 d. sutartis Nr.68

pavarduojantiems darbuotojams iki 100 proc. priemokas už pavadavimą net ir mokinių kasmetinių atostogų metu (pvz. Direktoriaus 2015 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. K-33 skirta 100 proc. priemoka kiemsargei už valytojos pavadavimą kasmetinių atostogų laikotarpiu; 2015 m. rugpjūčio 14 d. įsakymu Nr. K-34 valytojos ligos metu jos darbą pavesta atlikti dviem kitoms valytojoms ir nustatyta po 50 proc. dydžio priemoka ir t.t.). Įsakymai dėl priemokų skyrimo nesuderinti su Administracijos direktoriumi (žr. Joniškėlio G. Petkevičaitės –Bitės gimnazijos finansinio (tesėtumo) audito ataskaita).

- Pasvalio sporto mokyklos veikla finansuojama iš dviejų šaltinių: savivaldybės biudžeto asignavimų įstaigos veiklai ir pagal Sporto klubų, visuomeninių sporto organizacijų ir programų rėmimo nuostatus (toliau – Sporto programa). Visuomeninė sporto taryba pateiktas paraiškas paskirsto lėšas sporto klubams ir teikia tvirtinti Savivaldybės tarybai. Sporto mokykla Savivaldybės tarybos paskirstytas lėšas perveda sporto klubams, kurie jas naudoja savarankiškai, savo nuožiūra. Sporto klubai už veiklą atsiskaito Visuomeninei sporto tarybai pateikdami metines veiklos ataskaitas.

Sporto klubai nesudaro detalių programų sąmatų, atsiskaito ne pagal detalias biudžeto vykdymo ataskaitas, nepateikia išlaidas pateikiančių dokumentų suvestinės. Sporto mokyklos direktorius, būdamas atsakingas už asignavimų panaudojimą, negali užtikrinti įstaigai skirtų asignavimų sporto klubų rėmimui paskirstymo ir šių lėšų panaudojimo teisėtumo, ekonomiško, efektyvumo ir rezultatyvumo, nes neturi galimybės įvertinti lėšų panaudojimo tikslingumo siekiant sporto klubų paraiškose numatytų projektų tikslų įgyvendinimo (žr. Pasvalio sporto mokyklos finansinio (tesėtumo) audito ataskaita).

2016 metais Savivaldybės taryba patvirtino¹⁰⁴ sporto organizacijų sportinės veiklos projektams finansuoti tvarką, kurioje nustatė, kad sporto organizacijos finansuojamos per Savivaldybės administraciją.

- 2015 metais sporto organizacija – VšĮ „SSK“¹⁰⁵ buvo remiama iš dviejų Savivaldybės biudžeto programų: 160 tūkst. Eur iš Nevyriausybinų organizacijų ir viešųjų įstaigų projektų rėmimo programos, kurią administruoja Savivaldybės administracija ir 33,7 tūkst. Eur iš Sporto programos, kurią administravo Pasvalio sporto mokykla.

¹⁰⁴ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos sprendimas „Dėl Pasvalio rajono nevyriausybinų kūno kultūros ir sporto organizacijų, viešųjų įstaigų sportinės veiklos projektams finansuoti tvarkos aprašo patvirtinimo“, 2016-03-30 Nr. T1-66;

¹⁰⁵ Viešoji įstaiga – VšĮ „SSK“, kurios tikslai: valdyti krepšinio klubą „Pieno žvaigždės“ ir užtikrinti, kad jis visuomet atitiktų objektyvius reikalavimus, keliamus tam, kad klubas turėtų teisę dalyvauti Lietuvos krepšinio lygos ir Baltijos krepšinio lygos čempionatuose; organizuoti žmonių, ypač jaunų, užimtumą, sukurti jiems palankias sportavimo sąlygas; užtikrinti tinkamą, efektyvų ir jaunų žmonių poreikius atitinkantį mokymosi bei sportavimo derinimą; organizuoti bei dalyvauti įvairiose sporto varžybose Lietuvoje ir užsienyje; organizuoti tobulinimosi kursus, seminarus, konferencijas, kitus sportinius bei kultūrinius renginius, parodas bei laisvalaikio stovyklas; teikti organizacines bei konsultacines paslaugas bei pagalbą; padėti jauniems sportininkams, siekiantiems profesinio meistriškumo; teikti labdarą fiziniams asmenims bei paramą juridiniams asmenims, susijusiems su sporto vystymu ir propagavimu, taip pat jaunųjų sportininkų ruošimu; užmegzti ir plėtoti sportinius ir kultūrinius ryšius su kitomis Lietuvos bei užsienio sporto organizacijomis; nusikalstamumo, narkomanijos ir AIDS prevencija. VšĮ savininkas – privatus juridinis asmuo.

VšĮ „SSK“ skiriant 33,7 tūkst. Eur iš Sporto programos nesivadovauta Savivaldybės tarybos patvirtintais Sporto klubų, visuomeninių sporto organizacijų ir programų rėmimo nuostatais (toliau – Rėmimo nuostatai). Rėmimo nuostatuose nustatytos formos paraiškos, kurioje turi būti pateikta preliminarai išlaidų sąmata, kiti rėmėjai ir papildoma informacija, VšĮ „SSK“ nepateikė, paramos skyrimo klausimo nesvarstė Visuomeninė sporto taryba. Kadangi nebuvo pateikta nustatytos formos paraiška ir neturėjome duomenų apie programos tikslus, uždavinius, laukiamus rezultatus, preliminarų programos biudžetą pagal priemones, kitus programos finansavimo šaltinius negalėjome įvertinti skirtų lėšų panaudojimo efektyvumo ir rezultatyvumo.

VšĮ „SSK“ skiriant 160 tūkst. Eur iš Nevyriausybinių organizacijų rėmimo programos esminių neatitikimų nenustatėme, išskyrus tai, kad Nevyriausybinių organizacijų Tarybos, kuri svarstė lėšų skyrimą, protokolas pasirašytas pažeidžiant Pasvalio rajono savivaldybės Nevyriausybinių organizacijų tarybos nuostatų 17 punktą kuris nustato, kad protokolą rašo sekretorius, kuris nėra Tarybos narys. Minėtą protokolą pasirašė Nevyriausybinių organizacijų tarybos narys.

- Paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neįgaliesiems (toliau–Paslaugų centras) dienos socialinės globos paslaugų gavėjams (Sutrikusio intelekto žmonių užimtumo centras „Viltis“ (toliau – Viltis) ir Pasvalio specialioji mokykla) teikia transporto paslaugas, kurios apmokamos padengiant kuro išsigijimo išlaidas. Audito metu nustatyta, neatitikimų išrašant sąskaitas–faktūras ne faktiškai pravažiuotiems kilometrams, o pagal įstaigų pateiktus apskaičiavimus. Dėl šios priežasties mes negalime įvertinti ir patvirtinti transporto panaudojimo ir patirtų sąnaudų pagrįstumo.

- Paslaugų centras trumpalaikės socialinės globos paslaugų gavėjams (Viltis ir Pasvalio specialioji mokykla) teikia transporto paslaugas nemokamai ir patiria sąnaudas, tuo pažeisdamas Biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies nuostatomis, kad biudžeto asignavimų valdytojai skirtus asignavimus naudoja savo vadovaujamos įstaigos programoms vykdyti.

- Paslaugų centras teikia maitinimo paslaugas socialinės globos paslaugų gavėjams (Viltis ir Pasvalio specialioji mokykla), už kurias apmokama padengiant maisto produktų išsigijimo išlaidas, neįskaitant maisto gamybos ir transportavimo išlaidų.

- Audito metu nustatyti Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo¹⁰⁶ kai kurių punktų neatitikimai (žr. Paslaugų ir užimtumo centro pagyvenusiems ir neįgaliesiems finansinio (teisėtumo) audito ataskaita).

Savivaldybės taryba nustatė, kad trumpalaikės socialinės globos paslaugų gavėjams teikiamos mokamos transporto paslaugos¹⁰⁷, patvirtino¹⁰⁸ 20 proc. maitinimo paslaugų teikimo

¹⁰⁶ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. vasario 19 d. sprendimu Nr. T1-31 „Dėl mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos parašo patvirtinimo“;

¹⁰⁷ Savivaldybės tarybos sprendimo „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2012 m. birželio 27 d. sprendimo Nr. T1-170 „Dėl transporto paslaugų teikimo ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

*antkain, patikslino*¹⁰⁹ *Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašq.*

- Pasvalio Petro Vileišio gimnazija, pažeisdama Pasvalio rajono savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių¹¹⁰ 42 punkto nuostatas, surinktas lėšas už teikiamas paslaugas į Savivaldybės Finansų skyriaus sąskaitą pervesdavo tik kartą per ketvirtį (žr. Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos finansinio (teisėtumo) audito ataskaita).

- Savivaldybės tarybos 2010 m. rugsėjo 29 d. sprendimas Nr. T1-192 „Dėl Pasvalio specialiajai mokyklai mitybos finansinių normų vienam mokiniui vienai parai patvirtinimo“, nustatantis 30 procentų maitinimo normos antkainį besimaitinantiems mokyklos valgykloje už savas lėšas, padengiant gamybos kaštus, panaikintas 2014 m. gruodžio 19 d. sprendimu Nr. T1-268. Pasvalio specialioji mokykla, laikotarpiu nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2015 m. rugsėjo 30 d. neteisėtai taikė 30 proc. antkainį, dėl to gavo ir panaudojo 0,9 tūkst. Eur lėšų.

- Pasvalio specialioji mokykla, pažeisdama Trumpalaikės socialinės globos lėšų kompensavimo sutarties¹¹¹ 19 punkto nuostatas, neinformavo Biržų savivaldybės administracijos, apie nuo 2015 m. balandžio 1 d. pasikeitusią socialinės globos kainą iš 462,52 Eur į 587 Eur, nesudarė papildomo susitarimo. Dėl to laikotarpiu nuo 2015 m. balandžio mėn. iki gruodžio mėn. už suteiktas trumpalaikės socialinės globos paslaugas iš Biržų savivaldybės administracijos gauta 1,1 tūkst. Eur per mažai.

- Pasvalio specialioji mokykla 2015 metams asignavimų turtui įsigyti skirta ir įsigyta turto už 45,4 tūkst. Eur. Be to Mokykla papildomai įsigijo ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto už 4,9 tūkst. Eur iš asignavimų sirtų išlaidoms, nes šių asignavimų turtui Savivaldybės taryba nebuvo patvirtinusi (žr. Pasvalio specialiosios mokyklos finansinio (teisėtumo) audito ataskaita).

- Savivaldybės administracija per 2015 metus uždirbo 96,0 tūkst. Eur PVM apmokestinamųjų veiklos pajamų, iš kurių 57,1 tūkst. Eur sudaro trijų seniūnijų¹¹² veiklos pajamos už šildymą iš Savivaldybės biudžetinių įstaigų. Saločių, Vaškų ir Krinčino seniūnijos vykdo licencijuojamą veiklą – teikia šildymo paslaugą, kuri jų veiklos nuostatuose nenumatyta. Krinčino, Saločių, Vaškų, Joniškėlio apylinkių ir miesto seniūnijos vykdo jų veiklos nuostatuose nenumatytą veiklą – atlieka seniūnijos teritorijoje esančių gimnazijų ir pagrindinių mokyklų skyrių (toliau - pradinių mokyklų), Pasvalio kultūros centro ir Pasvalio Mariaus Katiliškio

pakeitimo“, 2016-06-22 Nr. T1-133;

¹⁰⁸ Savivaldybės tarybos sprendimo „Dėl maitinimo, medikamentų, patalynės ir aprangos normatyvų Pasvalio rajono socialinės globos paslaugas teikiančiose įstaigose patvirtinimo“, 2016-03-30 Nr. T1-41, 4 punktas;

¹⁰⁹ Savivaldybės tarybos sprendimas „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. vasario 19 d. sprendimo Nr. T1-31 „Dėl mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“, 2016-06-22 Nr. T1-135

¹¹⁰ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2011 m. spalio 26 d. sprendimas Nr. T1-141 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“

¹¹¹ 2014 m. liepos 1 d. Trumpalaikės socialinės globos lėšų kompensavimo sutartis Nr. FS-14/12 (su 2015 m. balandžio 22 d. susitarimu)

¹¹² Saločių seniūnija gavo 29,0 tūkst. Eur už Saločių Antano Poškos vidurinės mokyklos šildymą, Krinčino seniūnija – 9,6 tūkst. Eur už Krinčino Antano Vienažindžio pagrindinės mokyklos šildymą, Vaškų seniūnija – 18,5 tūkst. Eur už Vaškų gimnazijos ir Grūžių vaikų globos namų šildymą.

viešosios bibliotekos padalinių ūkinio aptarnavimo funkcijas. Visų kaimiškų seniūnijų teritorijose esančių pradinio mokyklų ūkinio aptarnavimo funkcijas vykdo seniūnijos, išskyrus Mikoliškio pradinio ugdymo skyrių. Šio skyriaus ūkinį aptarnavimą vykdo Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazija. Gimnazijos direktoriaus pavaduotojo ūkio reikalams teigimu, balanse apskaityti - traktorius T-25, traktoriaus priekaba Gimnazijai reikalingi ir naudojami būtent Mikoliškio pradinio ugdymo skyriaus ūkiniam aptarnavimui. Technika naudojama neracionaliai. Manytume, kad būtų tikslinga šio skyriaus ūkinių funkcijų vykdymą perduoti Pušaloto seniūnijai, kartu perduodant ir techniką.

Administracijos direktoriaus įsakymu¹¹³ pakeisti Krinčino, Saločių ir Vaškų seniūnijų veiklos nuostatai.

20 pastebėjimas. Nors Savivaldybė ėmėsi priemonių, bet kol kas Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų panaudojimo efektyvumas ir skaidrumas neužtikrinamas, dėl to, kad Savivaldybė neturi išsamios ir patikimos informacijos apie Savivaldybei nuosavybės teise priklausančius kelius, jų būklę ir pokyčius, vangiai vyksta šių kelių inventorizacija ir teisinis registravimas, nesukurta vietinės reikšmės kelių būklės stebėsenos (monitoringo) sistema, nenustatomas ir neanalizuojamas realus šių kelių ir gatvių priežiūros ir plėtros finansavimas bei lėšų poreikis.

Pagal Lietuvos Respublikos kelių įstatymą, vietinės reikšmės viešieji keliai ir gatvės nuosavybės teise priklauso savivaldybėms, o Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme nustatyta, kad savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas yra savarankiška savivaldybių funkcija¹¹⁴.

Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų dalis, skiriama Savivaldybės vietiniams keliams bei gatvėms tiesti, taisyti bei prižiūrėti, yra ribota, todėl, planuojant vietinių kelių infrastruktūros plėtros ir priežiūros priemones, labai svarbu turimas lėšas racionaliai paskirstyti ir efektyviai panaudoti. Tam didelės įtakos turi finansavimo strategijos pasirinkimas, požiūris į būtiniausius visuomenės poreikius, įgyvendinimo galimybes ir kt.

Savivaldybės taryba patvirtino Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų, skirtų savivaldybės vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti, naudojimo ir skirstymo tvarkos aprašą¹¹⁵ (toliau- Aprašas).

Atlikę 2015 metais Savivaldybei skirtų Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų panaudojimo auditą nustatėme, kad:

- Savivaldybėje nėra apibendrintos ir patikimos informacijos apie valdomus vietinės reikšmės kelius, jų būklę, neatlikta šių kelių inventorizacija ir teisinis registravimas, nesukurta

¹¹³ Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2009 m. gegužės 18 d. įsakymo Nr. DV-333 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės administracijos seniūnijų veiklos nuostatų patvortinimo“ pakeitimo“

¹¹⁴ Vietos savivaldos įstatymo 6 str. 32 p.

¹¹⁵ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. vasario 19 d. sprendimas Nr.T1-21 „Dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų, skirtų savivaldybės vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti, naudojimo ir skirstymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (pakeistas 2016 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T1-46).

vietinės reikšmės kelių būklės stebėsenos sistema. Seniūnų ir Savivaldybės specialistų teigimu, vietinės reikšmės kelių ir gatvių būklė seniūnams yra gerai žinoma, bet ši būklė nedokumentuojama. Apžiūrint kelius ir gatves nesurašomi defektiniai aktai. Kelių remonto ir priežiūros darbų poreikis seniūnijose nustatomas atsižvelgiant ne į remonto poreikį, bet į seniūnijoms skirto finansavimo dydį;

- nežinomas realus Savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūros ir plėtros lėšų poreikis. Manome, kad priimant atitinkamus sprendimus, pirmiausia turėtų būti vertinamos lėšos, kurių reikia kelių būklės prastėjimui stabdyti, nes, to nepadarius, tokių lėšų poreikis nuolat didės;

- Apraše nenustatyta vietinės reikšmės kelių (gatvių) tiesimo, rekonstravimo, taisymo (remonto), priežiūros ir saugaus eismo sąlygas užtikrinančių darbų objektų atrankos tvarka ir kriterijai, todėl neaišku kaip atrenkami Kelių programos lėšomis finansuojami objektai;

- Savivaldybės taryba nepatvirtino trijų metų (2015-2017 metų) Kelių priežiūros ir plėtros programos, nesivadovauta Aprašo 7 punktu;

- Tarybos patvirtintame 2014-2016 m. objektų sąrašė numatyta darbų apimtis 2015 metais nebuvo patikslinta, neįvertinti kelių būklės pokyčiai ir plėtros poreikiai;

- Neaišku, pagal kokius kriterijus atrinkti 2015 metais Kelių programos lėšomis finansuojami objektai. Sudarant Objektų sąrašą Kelių direkcijai įtraukti ir finansuoti penki objektai, nepatvirtinti Tarybos patvirtintame 2014-2016 metų objektų sąrašė.

- Objektų sąrašė Kelių direkcijai devynių objektų atliekamų darbų pobūdis skiriasi nuo nurodytų Tarybos patvirtintame 2014-2016 metų objektų sąrašė.

- Savivaldybės taryba seniūnijoms nepaskirstė 2015 metais Savivaldybei skirtų Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų, nesivadovauta Aprašo 8.2 punktu.

- Nustatėme, kad rangos darbų sutartyse yra netikslumų: rangos darbų sutartis dėl Vaškų miestelio Vilniaus g. kapitalinio remonto pasirašyta anksčiau, negu Savivaldybės taryba šį objektą įtraukė į 2014-2016 metų objektų sąrašą; sutartis dėl pralaidos įrengimo kelyje Nr. Ps-057 Kiemeliai-Ličiūnai su rangovu pasirašyta, atliktų darbų aktas ir sąskaita-faktūra pateikti tą pačią dieną - 2015 m. gruodžio 17 d.; sutartyse netiksliai apibrėžtas, arba visai neapibrėžtas sutarties dalykas, darbų apimtis; Pasvalio miesto seniūnijoje atlikti gatvių išdaužų užtaisymo darbai nedetalizuoti pagal gatves nei sutartyje, nei atliktų darbų aktuose, nederinti su seniūnu; nei darbų pirkimo dokumentuose, nei su rangovu sudarytose sutartyse nedetalizuota darbų apimtis pagal seniūnijas;

- seniūnijose atliktų darbų aktai nederinti su seniūnais. Pagal sutartis ir pateiktus atliktų darbų aktus negalima nustatyti, atskirose seniūnijoje atliktų darbų apimčių;

- Sutartis dėl vietinės reikšmės kelių inventorizacijos paslaugų, kurioje nurodyta darbų apimtis, buvo pasirašyta su UAB „Pasvalio melioracija“, nors darbus atliko ir inžinerinių geodezinių tyrinėjimų technines ataskaitas pateikė A. Baikos įmonė savininkas. Neaišku, kodėl Savivaldybės administracija kelių inventorizacijos paslaugą pirko per tarpininką;

- Naujo infrastruktūros objekto – pralaidos į kelyje Nr. Ps-057 Kiemeliai-Ličiūnai įrengimas turėjo būti finansuojamas ne iš einamojo remonto, bet iš kapitalui formuoti skirtų lėšų. Sukurtas turtas turėjo būti apskaitytas kaip atskiras ilgalaikio turto vienetas.

2016 metais Savivaldybės tarybos sprendimu¹¹⁶ patikslintas Kelių programos lėšų naudojimo aprašas.

21 pastebėjimas. Pasvalio Petro Vileišio gimnazija sudarė finansinės nuomos sutartį su AB TEO LT, tuo pažeisdama Biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsnio 4 dalies nuostatas.

Pasvalio Petro Vileišio gimnazija sudarė biuro įrangos nuomos sutartį su AB TEO LT dėl telefonų nuomos 24 mėnesiams, su galimybe nuomą patęsti papildomiems 12 mėn. Įvertinus sutarties turinį pagal 19-ojo VSAFAS 9 punkto nuostatas, telefonų nuoma priskiriama finansinei nuomai (lizingui). Pagal finansinės nuomos sutartį išsinuomoti penki telefonai neapskaityti buhalterinės apskaitos registruose, kaip to reikalauja 19-asis ir 17-asis VSAFAS. Mokykla finansinės nuomos sutartį su AB TEO LT sudarė pažeisdama Biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsnio 4 dalies nuostatas (žr. Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos finansinio (teisėtumo) audito ataskaita).

22 pastebėjimas. Audituose įstaigose nustatėme įstaigų veiklos, mokesčio už neformalųjį švietimą, maistpinigių skyrimo reglamentavimo trūkumų, darbo laiko trukmės, atsargų apskaitos, jų nurašymo pažeidimų. Ne visos įstaigos užtikrino išlaidų transportui skaidrumą, prekių ir paslaugų pirkimo viešumą.

Detalūs pastebėjimai išdėstyti Pasvalio sporto mokyklos, Pasvalio Svalios pagrindinės mokyklos, Joniškėlio G. Petkevičaitės-Bitės gimnazijos, Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos finansinio (teisėtumo) audito ataskaitose.

V DALIS. REKOMENDACIJOS

- 1 Siekiant užtikrinti, kad Savivaldybės KFAR pateikta informacija būtų išsami ir teisingai atspindėtų VSS finansinę būklę, veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius, pinigų srautus, nustatyti vieningą visiems VSS apskaitos politiką sąskaitų planą. Užtikrinti, kad visos VSS apskaitą tvarkytų vieninga buhalterinės apskaitos programa (žr. ataskaitos 1, 3 pastebėjimai)
- 2 Užtikrinti, kad valstybinės žemės nuomos mokesčio ir vietinių rinkliavų apskaitą nuosekliai tvarkytų Savivaldybės administracijos Apskaitos skyrius (žr. ataskaitos 2, 10 pastebėjimai)
- 3 Užtikrinti, kad visi keliai (gatvės) būtų apskaityti pagal turto vienetus, IMT kortelėse pateikta pilna informacija apie turtą (žr. ataskaitos 4 pastebėjimas)

¹¹⁶ Savivaldybės tarybos sprendimas „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. vasario 19 d. sprendimo Nr. T1-21 „Dėl kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų, skirtų savivaldybės vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, raisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti, naudojimo ir skirstymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“, 2016-03-30 Nr. T1-46;

- 4 Užtikrinti, kad nekilnojamosios, kilnojamosios ir kitos vertybės būtų apskaitomos tikrąją verte (žr. ataskaitos 5, 6, 7 pastebėjimai)
- 5 Užtikrinti, kad biologinis turtas būtų apskaitytas teisės aktų nustatyta tvarka (žr. ataskaitos 8 pastebėjimas)
- 6 Parengti ir pateikti Savivaldybės tarybai išklausti bei patvirtinti Savivaldybės plėtros strateginio plano įgyvendinimo metinę ataskaitą už 2015 metus (žr. ataskaitos 9 pastebėjimas);
- 7 Užtikrinti Savivaldybės strateginių planų įgyvendinimo stebėseną (žr. ataskaitos 9 pastebėjimas)
- 8 Darbo užmokesčio fondo poreikį skaičiuoti taikant Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, gaunančių darbo užmokestį iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, darbo užmokesčio fondo apskaičiavimo metodiką (žr. ataskaitos 12 pastebėjimas)
- 9 Įvertinti savivaldybės biudžetinėse įstaigose neužimtų etatų pagrįstumą ir teikti pasiūlymus Tarybai dėl maksimalaus etatų skaičiaus sumažinimo (žr. ataskaitos 13 pastebėjimas)
- 10 Užtikrinti, kad savivaldybės biudžetinės įstaigos priedus ir priemokas skirtų tik savivaldybės tarybai patvirtinus savivaldybės biudžetą, neviršijant darbo užmokesčiui skirtų lėšų (žr. ataskaitos 14 pastebėjimas)
- 11 Spręsti žalos biudžetui atlyginimo klausimą dėl neteisėtai skirtų priemokų (žr. ataskaitos 15 pastebėjimas)
- 12 Užtikrinti, kad savivaldybės turto panaudos sutartys atitiktų Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo reikalavimus (žr. ataskaitos 16 pastebėjimas)
- 13 Prieš sudarant savivaldybės turto panaudos sutartis iš panaudos gavėjo pareikalauti rašytinių įsipareigojimų dėl perduoto nekilnojamojo daikto einamojo ir statinio kapitalinio remonto, kito ilgalaikio materialiojo turto remonto atlikimo (žr. ataskaitos 17 pastebėjimas)
- 14 Perdavus turtą panaudos ar nuomos pagrindais, kontroliuoti, kad turto gavėjai laiku ir tinkamai įvykdytų sutartinius įsipareigojimus (žr. ataskaitos 17 pastebėjimas)
- 15 Parengti žemės sklypų ir vietinės reikšmės kelių dokumentų sutvarkymo, įregistravimo ir apskaitymo strategiją bei finansavimo šaltinius (žr. ataskaitos 17, 20 pastebėjimai)
- 16 Užtikrinti, kad konsoliduojamuose subjektuose turto ir įsipareigojimų inventorizacija būtų atliekama teisės aktų nustatyta tvarka. Būtų sudaromi atskiri aprašai nereikalingo, nenaudojamo ar netinkamo naudoti turto, įvertinamas ir apskaitomas jo nuvertėjimas (žr. ataskaitos 18 pastebėjimas)
- 17 Spręsti klausimą dėl nereikalingo ar nenaudojamo (negalimo naudoti) Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto tolimesnio panaudojimo, nurašymo ar realizavimo (žr. ataskaitos 18 pastebėjimas)
- 18 Siekiant Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo racionalumo ir efektyvumo,

nedelsiant spręsti mokyklų šildymo optimizavimo ir nereikalingų patalpų panaudojimo klausimus (žr. ataskaitos 19 pastebėjimas)

- 19 Užtikrinant Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų panaudojimo efektyvumą ir skaidrumą, sukurti vietinės reikšmės kelių būklės stebėsenos (monitoringo) sistemą (žr. ataskaitos 20 pastebėjimas)

Pridedamame rekomendacijų įgyvendinimo plane (11 priedas) pateikti Savivaldybės administracijos numatomi veiksmai ir rekomendacijų įgyvendinimo terminai.

Rekomendacijos audituotoms įstaigoms buvo pateiktos jų finansinio (teisėtumo) audito ataskaitose, todėl šioje ataskaitoje neteikiamos.

Savivaldybės kontrolierė

Rima Juodokienė

Kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji specialistė

Ilma Paliukėnaitė

Audito ataskaita surašyta trimis egzemplioriais: vienas – Pasvalio rajono savivaldybės tarybai, antras – Pasvalio rajono savivaldybės administracijai, trečias – Pasvalio rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybai.

PRIEDAI	
----------------	--

1 priedas	Kontrolės ir audito tarnybos savivaldybės biudžetinėms įstaigoms pateikti raštai dėl nustatytų neatitikimų;
2 priedas	Kontrolės ir audito tarnybos 2015 metais savivaldybės biudžetinėse įstaigose atlikti finansinio (teisėtumo) auditai ir pareikštos nuomonės
3 priedas	Duomenys apie valstybinės žemės nuomos mokesčio priskaičiavimą, sumokėjimą ir nepriemoką 2010 – 2015 metais;
4 priedas	Savivaldybės administracijos ir seniūnijų pateikti duomenys apie išduotus leidimus ir surinktą vietinę rinkliavą per 2015 metus
5 priedas	Biudžeto asignavimų dinamika 2015 metais;
6 priedas	Asignavimų valdytojams skirtų Savivaldybės biudžeto asignavimų savarankiškomis funkcijoms vykdyti dinamika 2015 metais;
7 priedas	2015 metų Savivaldybės biudžeto asignavimų panaudojimas Savivaldybės funkcijoms įgyvendinti;
8 priedas	Darbo užmokesčio struktūra 2015 metais
9 priedas	Savivaldybės skolos struktūra ir pokytis per 2015 metus;
10 priedas	Savivaldybės skolos dinamika 2010-2015 metais;
11 priedas	Rekomendacijų įgyvendinimo planas

**Kontrolės ir audito tarnybos savivaldybės biudžetinėms įstaigoms
pateikti raštai dėl audito metu nustatytų pastebėjimų, neatitikimų**

	Įstaigos pavadinimas	Rašto pateikimo data	Rašto numeris
1	Savivaldybės administracija (dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos patikrinimo)	2015-08-27	KS-51
2	Pasvalio Petro Vileišio gimnazija	2015-11-02	KS-61
3	Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazija	2015-11-02	KS-62
4	Pasvalio Svalios pagrindinė mokykla	2015-11-05	KS-63
5	Pasvalio sporto mokykla	2015-11-11	KS-64
6	Pasvalio Lėvens pagrindinė mokykla	2015-11-16	KS-66
7	Vaškų gimnazija	2015-12-02	KS-68
8	Pasvalio sporto mokykla (dėl sporto klubų ir programoms skirtų lėšų panaudojimo)	2015-12-08	KS-69
9	Paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neįgaliesiems	2015-12-14	KS-70
10	Savivaldybės administracija (dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos patikrinimo)	2016-01-13	KS-2
11	Paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neįgaliesiems	2016-01-19	KS-4
12	Vaškų gimnazija	2016-01-21	KS-5
13	Pasvalio specialioji mokykla	2016-01-28	KS-6
14	Pasvalio Petro Vileišio gimnazija	2016-02-05	KS-7
15	Paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neįgaliesiems	2016-02-08	KS-8
16	Savivaldybės administracija (dėl pažeidimų socialinių paslaugų įstaigose)	2016-02-08	KS-9
17	Savivaldybės administracija	2016-02-19	KS-11
18	Pasvalio Svalios pagrindinė mokykla	2016-02-19	KS-12
19	Pasvalio Lėvens pagrindinė mokykla	2016-02-22	KS-13
20	Joniškėlio G.Petkevičaitės -Bitės gimnazija	2016-02-25	KS-15
21	Pasvalio sporto mokykla (dėl sporto klubų ir programoms skirtų lėšų panaudojimo)	2016-03-01	KS-17
22	Pasvalio sporto mokykla	2016-03-03	KS-18
23	Savivaldybės administracija (dėl sporto klubams ir programoms skirtų lėšų panaudojimo)	2016-03-08	KS-19
24	Savivaldybės administracija (dėl darbo užmokesčio)	2016-03-10	KS-20
25	Pasvalio Lėvens pagrindinė mokykla	2016-03-17	KS-21
26	Pasvalio specialioji mokykla	2016-03-18	KS-23
27	Pasvalio Svalios pagrindinė mokykla	2016-03-21	KS-25
28	Paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neįgaliesiems	2016-03-21	KS-27
29	Pasvalio Petro Vileišio gimnazija	2016-03-21	KS-28
30	Savivaldybės administracija (dėl turto nuomos, kelių (gatvių), kapinių apskaitos ir inventorizacijos)	2016-04-12	KS-44
31	Savivaldybės administracija (dėl VŠĮ „SSK“ skirtų lėšų)	2016-04-13	KS-45
32	Savivaldybės administracija (dėl biologinio turto, nekilnojamųjų, kilnojamųjų kultūros ir kitų vertybių, investicijų ir nuosavybės metodo įtakos apskaitos)	2016-05-18	KS-46
33	Pasvalio krašto muziejus (dėl kilnojamųjų kultūros ir kitų vertybių apskaitos)	2016-05-18	KS-47
34	Savivaldybės administracija (dėl darbo užmokesčio)	2016-05-30	KS-49

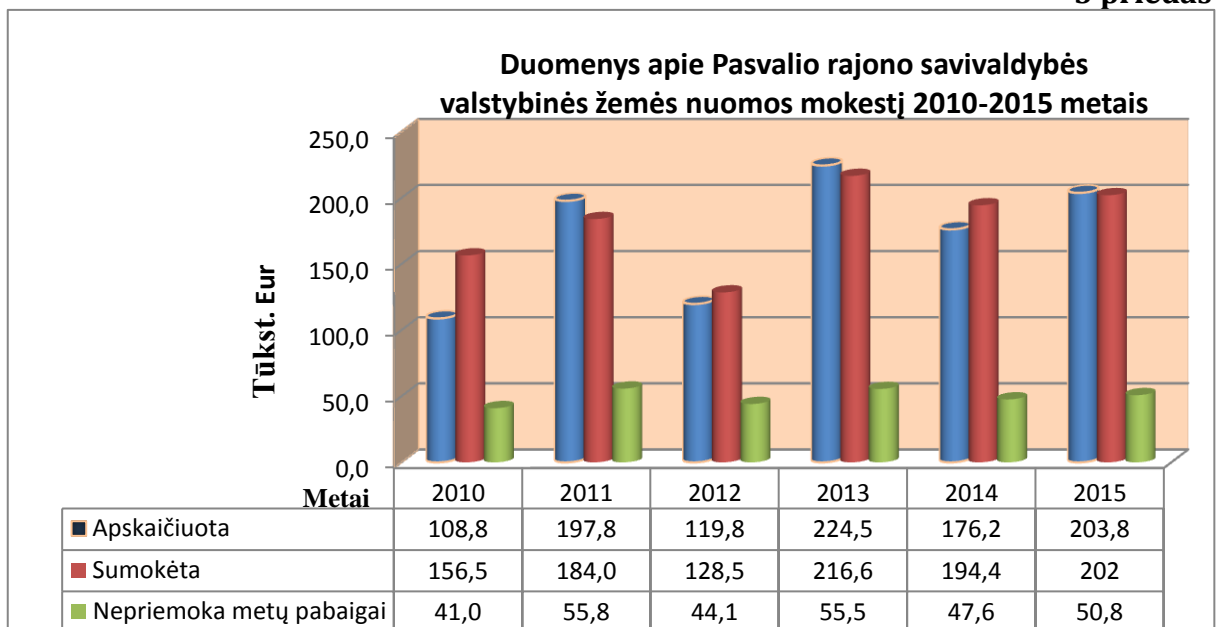
Kontrolės ir audito tarnybos 2015 metais savivaldybės biudžetinėse įstaigose atlikti finansinio (teisėtumo) audita

Audituotas subjektas	Ataskaitos ir išvados data	Ataskaitos numeris	Išvados numeris
Pasvalio Lėvens pagrindinė mokykla	2016.03.31	A-1	AI-1
Vaškų gimnazija	2016.03.31	A-2	AI-2
Paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neįgaliesiems	2016.03.31	A-3	AI-3
Pasvalio specialioji mokykla	2016.03.31	A-4	AI-4
Pasvalio Svalios pagrindinė mokykla	2016.03.31	A-5	AI-5
Pasvalio Petro Vileišio gimnazija	2016.03.31	A-6	AI-6
Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazija	2016.03.31	A-7	AI-7
Pasvalio sporto mokykla	2016.03.31	A-8	AI-8

2015 metais audituotiems subjektams pareištos nuomonės

Audituotas subjektas		2015 metais pareikštos nuomonės dėl		
		biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio	finansinių ataskaitų rinkinio	lėšų ir turto valdymo teisėtumo
1	Pasvalio Lėvens pagrindinė mokykla	besąlyginė	besąlyginė	sąlyginė
2	Vaškų gimnazija	besąlyginė	besąlyginė	besąlyginė
3	Paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neįgaliesiems	besąlyginė	besąlyginė	sąlyginė
4	Pasvalio specialioji mokykla	besąlyginė	besąlyginė	sąlyginė
5	Pasvalio Svalios pagrindinė mokykla	besąlyginė	besąlyginė	sąlyginė
6	Pasvalio Petro Vileišio gimnazija	besąlyginė	besąlyginė	sąlyginė
7	Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazija	besąlyginė	sąlyginė	sąlyginė
8	Pasvalio sporto mokykla	besąlyginė	sąlyginė	sąlyginė

3 priedas

Biudžeto asignavimų dinamika 2015 metais

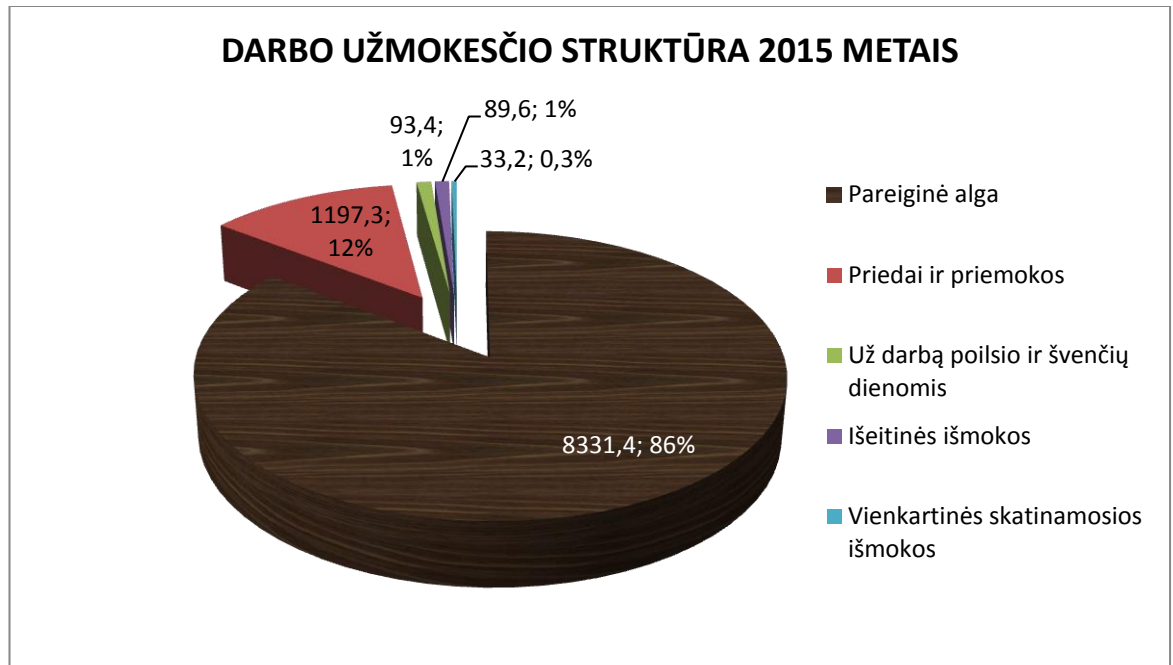
Asignavimų paskirtis pagal Savivaldybės funkcijas	Skirta asignavimų (tūkst. Eur)		Asignavimų pokytis (+; -)
	tvirtinant biudžetą 2015 m. vasario 19 d.	patikslinus biudžetą 2015 m. gruodžio 22 d.	
Savivaldybės savarankiškosioms funkcijoms finansuoti	11 359,5	11 887,7	+528,4
Savivaldybės savarankiškosioms funkcijoms finansuoti (paskolos)	970	900	-70
Valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms finansuoti	2 322,6	2 276,0	-46,6
Specialioji tikslinė dotacija įstaigai išlaikyti	392,7	392,7	0
Valstybės investicijų programa	214,3	214,3	0
Švietimo įstaigų modernizavimo programa	0	66,6	+66,6
Kelių priežiūros ir plėtros programa	0	1 181,7	+1 181,7
Mokinio krepšelis finansuoti	5 696,6	5 681,0	-15,6
Teikiamoms paslaugoms finansuoti	1 023,3	1 021,0	-2,3
Iš viso:	21979,0	23621,0	1642,0

Asignavimų valdytojams skirtų Savivaldybės biudžeto asignavimų savarankiškomis funkcijoms vykdyti dinamika 2015 metais

Eil. Nr.	Asignavimų valdytojas	2015 metais asignavimų (tūkst. Eur)			2015 metais asignavimų darbo užmokesčiui (tūkst. Eur)		
		patvirtinta	po patikslinimų	Skirtumas	patvirtinta	po patikslinimų	Skirtumas
1.	Savivaldybės administracija	2967,3	3445,6	478,3	726,1	782,6	56,5
2.	Socialinės paramos ir sveikatos skyrius	1927	1209,5	-717,5	0	0	0,0
3.	Pasvalio miesto seniūnija	318,5	345,1	26,6	137,8	147	9,2
4.	Joniškėlio miesto seniūnija	144,4	151	6,6	84,6	87,1	2,5
5.	Pasvalio apylinkių seniūnija	163,8	173,8	10	66,4	68,7	2,3
6.	Joniškėlio apylinkių seniūnija	183,7	198,7	15	85,2	95,7	10,5
7.	Saločių seniūnija	169,7	197	27,3	68	73,2	5,2
8.	Vaškų seniūnija	194,4	245,9	51,5	77,1	90,4	13,3
9.	Krinčino seniūnija	154	167	13	66,7	74,7	8,0
10.	Pumpėnų seniūnija	153,2	160,9	7,7	71	71,1	0,1
11.	Pušaloto seniūnija	138,9	178,1	39,2	54,5	58,8	4,3
12.	Daujėnų seniūnija	93,6	105,4	11,8	46,3	51	4,7
13.	Namišių seniūnija	107	149,1	42,1	47,5	51,7	4,2
14.	Priešgaisrinė tarnyba	22,3	55,3	33	8	29,4	21,4
15.	Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka	404,2	441,2	37	273,6	292,2	18,6
16.	Pasvalio krašto muziejus	183	191,5	8,5	116,3	114	-2,3
17.	Pasvalio kultūros centras	423,5	459,5	36	284,2	297,5	13,3
18.	Grūžių vaikų globos namai	195	225,8	30,8	129,6	151,7	22,1
19.	Paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neįgaliesiems	318,1	378,9	60,8	207,5	223,4	15,9
20.	Sutrikusio intelekto žmonių užimtumo centras "Viltis"	38,5	46,2	7,7	19	19,2	0,2
21.	Švietimo pagalbos tarnyba	63,4	64,1	0,7	37,9	37,3	-0,6
22.	Pasvalio Petro Vileišio gimnazija	143,2	196,8	53,6	62,5	72,7	10,2
23.	Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazija	212,8	225,3	12,5	87,7	93,4	5,7
24.	Vaškų gimnazija	116,2	122,2	6	52,9	55,1	2,2
25.	Pumpėnų gimnazija	111,5	135,6	24,1	53,8	65,4	11,6
26.	Saločių Antano Poškos pagrindinė mokykla	118,7	137,7	19	50,8	61	10,2
27.	Pasvalio Svalios pagrindinė mokykla	113,5	122,9	9,4	55,3	62,9	7,6
28.	Pasvalio Lėvens pagrindinė mokykla	258,1	289,8	31,7	105,7	118,7	13,0
29.	Krinčino Antano Vienažindžio pagrindinė mokykla	72,6	75,8	3,2	32,3	35,2	2,9
30.	Daujėnų pagrindinė mokykla	72,8	80	7,2	32	36,9	4,9
31.	Pajiešmenų pagrindinė mokykla	67,1	69,9	2,8	33,2	34,3	1,1
32.	Pasvalio lopšelis-darželis "Liepaitė"	174,5	191,9	17,4	102,5	106,6	4,1
33.	Pasvalio lopšelis-darželis "Žilvitis"	372	393,3	21,3	219,9	224,9	5,0
34.	Narteikių mokykla - darželis "Linelis"	180,9	191,1	10,2	96,3	98,1	1,8
35.	Pasvalio lopšelis-darželis "Eglutė"	225,1	233,8	8,7	145,5	143,7	-1,8
36.	Pasvalio muzikos mokykla	259,2	280,7	21,5	182,6	193,1	10,5
37.	Pasvalio sporto mokykla	436,8	488,3	51,5	257,5	243,4	-14,1
38.	Pasvalio specialioji mokykla		10,5	10,5	0	5,9	5,9
39.	Pasvalio visuomenės sveikatos biuras				0	0	0,0
40.	Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba	41	44,2	3,2	30,5	34,4	3,9
41.	Administracijos direktoriaus rezervas	20	8,3	-11,7			
	Asignavimai iš viso:	11359,5	11887,7	528,2	4208,300	4502,4	294,1

2015 metų Savivaldybės biudžeto asignavimų panaudojimas Savivaldybės funkcijoms įgyvendinti

Asignavimų paskirtis pagal Savivaldybės funkcijas	Patikslinti 2015 m. biudžeto asignavimai				2015 metais panaudoti asignavimai				Nepanaudota asignavimų			
	Iš viso	Iš jų:			Iš viso	Iš jų:			Iš viso	Iš jų		
		Išlaidoms		Turtui įsigyti		Išlaidoms		Turtui įsigyti		Išlaidoms		Turtui įsigyti
		Iš viso	Iš jų DU			Iš viso	Iš jų DU			Iš viso	Iš jų DU	
Asignavimai iš viso:	23621,0	20659,7	9800,9	2961,3	23163,9	20340,8	9761,7	2823,1	457,8	319,6	39,2	138,2
Savivaldybės savar. funkcijoms finansuoti	11887,6	10620,9	4500,5	1266,7	11587,4	10369,9	4463,0	1217,5	300,2	251	37,5	49,2
Savivaldybės savar. funkcijoms finansuoti (paskolos)	900,0	268,5		631,5	805,4	262,8		542,6	94,6	5,7	0	88,9
Valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms finansuoti	2276,0	2276,0	797,1	0,0	2244,8	2244,8	797,1	0,0	31,2	31,2	0	0
Speciali tikslinė dotacija įstaigai išlaikyti	392,7	359,6	161,9	33,1	392,7	359,6	161,9	33,1	0	0	0	0
Valstybės investicijų programa	214,3	0,0	0,0	214,3	214,3	0,0	0,0	214,3	0	0	0	0
Mokinio krepšeliui finansuoti	5681,0	5669,3	4192,8	11,7	5681,0	5669,3	4192,8	11,7	0	0	0	0
Švietimo įstaigų modernizavimo programa	66,6	0,0	0,0	66,6	66,6	0,0	0,0	66,6	0	0	0	0
Kelių priežiūros ir plėtros programa	1181,8	474,7	0,0	707,1	1181,8	474,7	0,0	707,1	0	0	0	0
Teikiamoms paslaugoms finansuoti	1021,0	990,7	148,6	30,3	989,9	959,7	146,9	30,2	31,8	31,7	1,7	0,1

Darbo užmokesčio sudedamosios dalys	Finansavimo šaltiniai			Iš viso
	Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	Pajamos už teikiamas paslaugas	
Pareiginė alga	3.996,91	4.211,94	122,54	8.331,39
Priedai ir priemokos	354,44	824,36	18,49	1.197,29
Už darbą poilsio ir švenčių dienomis	34,41	57,16	1,81	93,38
Išaitinės išmokos	37,8	51,79	0	89,59
Vienkartinės skatinamosios išmokos	24,95	4,29	3,93	33,17
Iš viso	4.448,51	5.149,54	146,77	9.744,82

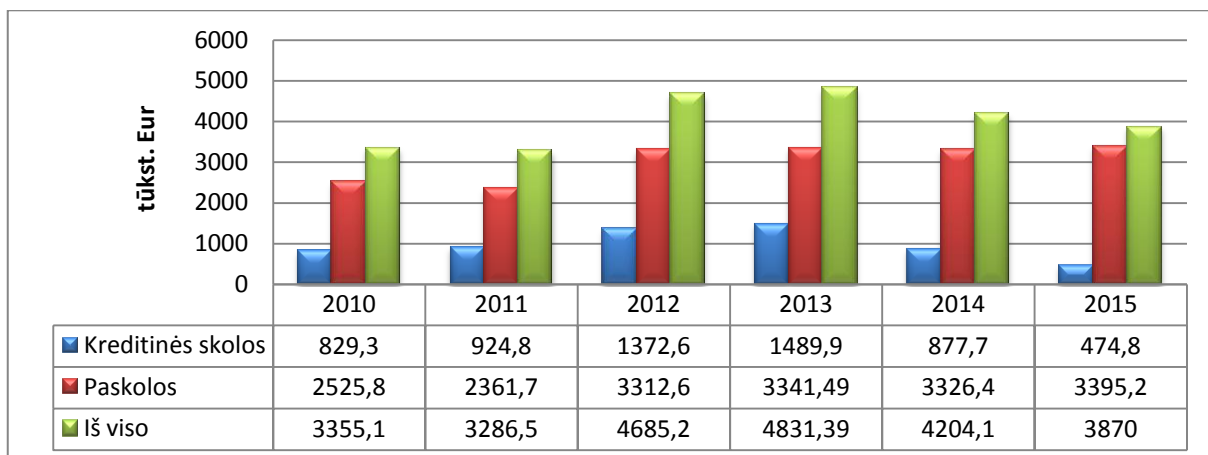
Pažymime, kad panaudoti biudžeto asignavimai darbo užmokesčiui 2015 metais ir priskaičiuotas darbo užmokeskis skiriasi dėl to, kad įstaigos turėjo įsiskolinimų darbuotojams 2015 metų pradžioje – 21,8 tūkst. Eur, pabaigoje – 3,0 tūkst. Eur.

9 priedas

Savivaldybės skolos struktūra ir pokytis per 2015 metus

Išlaidų pavadinimas	Skola				Pokytis per 2015 metus	
	2015 m. gruodžio 31 d.		2015 m. sausio 1 d.		tūkst. Eur	Proc.
	tūkst. Eur	Proc.	tūkst. Eur	Proc.		
Savivaldybės ilgalaikės paskolos	3395,2	87,7	3326,4	79,1	68,8	2,1
Savivaldybės biudžetinių įstaigų įsiskolinimas tiekėjams už prekes ir paslaugas	110,0	2,9	208,4	5,0	-98,4	-47,2
Socialinės išmokos	72,7	1,9	101,9	2,4	-29,2	-28,6
Kitos išlaidos	176,8	4,5	271,1	6,4	-94,3	-34,8
skolos, susijusios su darbo santykiais	22,5	0,6	117,5	2,8	-95,0	-5 kartai
Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos	92,8	2,4	178,8	4,3	-86,0	-48,1
Iš viso	3 870	100	4 204,1	100	-334,1	-7,8

Savivaldybės skolos dinamika 2010-2015 metais

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. Nr.	Rekomendacija	Numatomi veiksmai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)	Skyrius atsakingas už rekomendacijos įgyvendinimą	Rekomendacijų planą užpildžiusio asmens pareigos, vardas, pavardė
1	Siekiant užtikrinti, kad savivaldybės KFAR pateikta informacija būtų išsami ir teisingai atspindėtų VSS finansinę būklę, veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius, pinigų srautus, nustatyti vieningą visiems VSS apskaitos politiką sąskaitų planą. Užtikrinti, kad visos VSS apskaitą tvarkytų vieninga buhalterinės apskaitos programa (žr. ataskaitos 1, 3 pastebėjimai)	Parengsime visiems VSS pagrindinius apskaitos politikos ir ataskaitų rinkinių rengimo principus. Pakeisime Iždo ir Administracijos apskaitos politikas. Sieksime, kad visos VSS apskaitą tvarkytų vieninga buhalterinės apskaitos programa.	2017-06-30	Finansų, Apskaitos	Vedėja Dalė Petrėnienė
2	Užtikrinti, kad valstybinės žemės nuomos mokesčio ir vietinių rinkliavų apskaitą nuosekliai tvarkytų Savivaldybės administracijos Apskaitos skyrius (žr. ataskaitos 2, 10 pastebėjimai)	Numatoma, kad nuo 2016 m. spalio 1 d. Žemės nuomos mokesčio apskaitą tvarkys Apskaitos skyrius	2016-12-31	Apskaitos skyrius	Vedėja Vitalija Motiejūnienė
		Nuo 2017 m. pajamos už vietines rinkliavas bus renkamos į Savivaldybės administracijos atsiskaitomąją sąskaitą ir vietinių rinkliavų apskaitą tvarkys Apskaitos skyrius.	2017-01-01	Apskaitos skyrius	Vedėja Vitalija Motiejūnienė
3	Užtikrinti, kad visi keliai (gatvės) būtų apskaityti pagal turto vienetus, IMT kortelėse pateikta pilna informacija apie	Tikimės, kad išsiaiškinus, kokie keliai sudaro vieną eilutę, bus galima apskaityti visus kitus kelius.	2017-12-31	Apskaitos skyrius	Vedėja Vitalija Motiejūnienė

	turtą (žr. ataskaitos 4 pastebėjimas)				
4	Užtikrinti, kad nekilnojamosios, kilnojamosios ir kitos vertybės būtų apskaitomos tikrąją ir 1 Eur verte (žr. ataskaitos 5, 6, 7 pastebėjimai)	Savivaldybės administracija 2016 m. vadovausis draudimo poliso duomenimis ir Raubonių vandens malūną- karšyklą – verpyklą apskaitys tikrąja verte . Įpareigosime muziejų, kad nekilnojamosios, kilnojamosios ir kitos vertybės būtų apskaitomos tikrąją ir 1 Eur verte.	2016-12-31	Apskaitos skyrius	Vedėja Vitalija Motiejūnienė
5	Užtikrinti, kad biologinis turtas būtų apskaitytas teisės aktu nustatyta tvarka (žr. ataskaitos 8 pastebėjimas)	Finansų ministerija planuoja parengti 16-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai“ pakeitimo projektą ir 2016 m. rugsėjo mėn. teiks jį svarstyti Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų komitetui, todėl atsižvelgę į pakeitimus, pakeisime apskaitos politiką ir registruosime apskaitoje biologinį turtą, kad teisingai finansinėje ataskaitoje atvaizduotume želdynus, želdinius, parkus, bei jų tvarkymo ir priežiūros išlaidas.	2017-09-01	Apskaitos skyrius	Vedėja Vitalija Motiejūnienė
6	Parengti ir pateikti Savivaldybės tarybai išklaudyti bei patvirtinti Savivaldybės plėtros strateginio plano įgyvendinimo metinę ataskaitą už 2015 metus (žr. ataskaitos 9 pastebėjimas);	Strateginio plėtros plano ataskaita už 2015 m. tarybai bus teikiama savivaldybės tarybai išklaudyti ir tvirtinti.	2016-09-30	Strateginio planavimo ir investicijų skyrius	Vedėjas Gytis Vitkus

7	Užtikrinti Savivaldybės strateginių planų įgyvendinimo stebėseną (žr. ataskaitos 9 pastebėjimas)	Strateginių planų įgyvendinimo stebėseną numatoma įgyvendinti nuolat. Stebėsenos rezultatų duomenys bus integruoti į strateginio plėtros ir veiklos planų ataskaitas.	Nuolat	Strateginio planavimo ir investicijų skyrius	Vedėjas Gytis Vitkus
8	Darbo užmokesčio fondo poreikį skaičiuoti taikant Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, gaunančių darbo užmokestį iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, darbo užmokesčio fondo apskaičiavimo metodiką (žr. ataskaitos 12 pastebėjimas)	Darbo užmokesčio poreikį 2017 m. skaičiuosime vadovaujantis rekomendacijų nurodyta metodika.	2016-12-01	Administracijos direktoriaus Finansų skyrius	Vedėja Dalė Petrėnienė
9	Įvertinti savivaldybės biudžetinėse įstaigose neužimtų etatų pagrįstumą ir teikti pasiūlymus Tarybai dėl maksimalaus etatų skaičiaus sumažinimo (žr. ataskaitos 13 pastebėjimas)	Iš įstaigų surinksime informaciją ir pateiksime svarstyti Savivaldybės tarybai sprendimų projektus dėl neužimtų pareigybių (etatų) skaičiaus nustatymo įstaigose.	2016-12-31	Finansų, Juridinis ir personalo	Vedėja Dalė Petrėnienė
10	Užtikrinti, kad savivaldybės biudžetinės įstaigos priedus ir priemokas skirtų tik savivaldybės tarybai patvirtinus savivaldybės biudžetą, neviršijant darbo užmokesčiui skirtų lėšų (žr. ataskaitos 14 pastebėjimas)	Įpareigosime įstaigas priedus ir priemokas skirti tik patvirtinus biudžetą (išskyrus įstatymais ir kitais teisės aktais nustatytais atvejais).	2017-03-01	Finansų skyrius	Vedėja Dalė Petrėnienė
11	Spręsti žalos biudžetui atlyginimo klausimą dėl neteisėtai skirtų priemonų (žr. ataskaitos 15 pastebėjimas)	15 pastebėjime nurodytos priemonų skyrimo neteisėtumo priežastys motyvuotai ir pagrįstai atmestos Administracijos 2016-		Juridinis ir personalo skyrius	Vyriausioji specialistė Viktorija Švedavičiūtė

		06-30 raštu Nr. ARB-1285. Nurodyta apimtimi, nėra pagrindo konstatuoti žalą biudžetui ir vykdyti žalos išieškojimą.			
12	Užtikrinti, kad savivaldybės turto panaudos sutartys atitiktų Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo reikalavimus (žr. ataskaitos 16 pastebėjimas)	Bus pakeista Savivaldybės turto panaudos sutartis.	2016-10-31	Strateginio planavimo ir investicijų skyrius	Vedėjas Gytis Vitkus
13	Prieš sudarant savivaldybės turto panaudos sutartis iš panaudos gavėjo pareikalauti rašytinių įsipareigojimų dėl perduoto nekilnojamojo daikto einamojo ir statinio kapitalinio remonto, kito ilgalaikio materialiojo turto remonto atlikimo (žr. ataskaitos 17 pastebėjimas)	Iš panaudos gavėjų bus reikalaujama rašytinių įsipareigojimų dėl perduoto nekilnojamojo daikto einamojo ir statinio kapitalinio remonto, kito ilgalaikio materialiojo turto remonto atlikimo	Nuolat	Strateginio planavimo ir investicijų skyrius	Vedėjas Gytis Vitkus
14	Perdavus turtą panaudos ar nuomos pagrindais, kontroliuoti, kad turto gavėjai laiku ir tinkamai įvykdytų sutartinius įsipareigojimus (žr. ataskaitos 17 pastebėjimas)	Bus kontroliuojama, kad turto gavėjai laiku ir tinkamai įvykdytų sutartinius įsipareigojimus	Nuolat	Strateginio planavimo ir investicijų skyrius	Vedėjas Gytis Vitkus
15	Parengti žemės sklypų ir vietinės reikšmės kelių dokumentų sutvarkymo, įregistravimo ir apskaitymo strategiją bei finansavimo šaltinius (žr. ataskaitos 17, 20 pastebėjimai)	Numatoma parengti žemės sklypų ir vietinės reikšmės kelių ir kapinių dokumentų sutvarkymo, įregistravimo ir apskaitymo strategiją bei finansavimo šaltinius	2017-12-31	Vietinio ūkio ir plėtros skyrius	Vedėjas Antanas Asauskas

16	Užtikrinti, kad konsoliduojamuose subjektuose turto ir įsipareigojimų inventorizacija būtų atliekama teisės aktu nustatyta tvarka. Būtų sudaromi atskiri aprašai nereikalingo, nenaudojamo ar netinkamo naudoti turto, įvertinamas ir apskaitomas jo nuvertėjimas (žr. ataskaitos 18 pastebėjimas)	2016 m. atliekant inventorizaciją, bus sudaromi atskiri aprašai nereikalingo, nenaudojamo ar netinkamo naudoti turto, įvertinamas ir apskaitomas jo nuvertėjimas.	2016-12-31	Apskaitos skyrius	Vedėja Vitalija Motiejūnienė
17	Spręsti klausimą dėl nereikalingo ar nenaudojamo (negalimo naudoti) Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto tolimesnio panaudojimo, nurašymo ar realizavimo (žr. ataskaitos 18 pastebėjimas)	2016 m. atliekant inventorizaciją, bus išsiaiškinta, koks Savivaldybei nuosavybės teise priklausantis turtas yra nereikalingas arba nenaudojamas (negalimas naudoti) ir komisija nusps ar tą turtą realizuoti, ar nurašyti ar kaip kitaip panaudoti tolesnėje veikloje.	2016-12-31	Apskaitos skyrius	Vedėja Vitalija Motiejūnienė
18	Siekiant Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo racionalumo ir efektyvumo, nedelsiant spręsti mokyklų šildymo optimizavimo ir nereikalingų patalpų panaudojimo klausimus (žr. ataskaitos 19 pastebėjimas)	Planuojama pastato rekonstrukcija Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės – Bitės gimnazijos Pušaloto skyriuje. Bus įrengta šildymo sistema, kurią eksploatuos seniūnija. Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės – Bitės gimnazijos direktorius 2016 m. kovo 7 d. parašė raštą apie šilumos energijos termofikaciniu vandeniu tiekimo, vartojimo ir atsiskaitymo sutarties nutraukimą nuo 2016 m. gegužės 8 d.	2016-10-01	Vietinio ūkio ir plėtros skyrius	Vedėjas Antanas Asauskas

		Dėl Ustukių mokyklos šildymo bus nuraukiama sutartis su UAB „Lenauda“ ir skelbiamas konkursas naujam šilumos tiekėjui arba katilinės priežiūrą bus įpareigota perimti seniūnija.	2017-10-01		
19	Užtikrinant Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų panaudojimo efektyvumą ir skaidrumą, sukurti vietinės reikšmės kelių būklės stebėsenos (monitoringo) sistemą (žr. ataskaitos 20 pastebėjimas)	Dėl kelių būklės stebėsenos (monitoringo) aprašo sukūrimo bus organizuotas šių paslaugų viešasis pirkimas.	2017-12-31	Vietinio ūkio ir plėtros skyrius	Vedėjas Antanas Asauskas

Rekomendacijų planą užpildė:

Finansų skyriaus vedėja Dalė Petrėnienė

Apskaitos skyriaus vedėja Vitalija Motiejūnienė

Strateginio planavimo ir investicijų skyriaus vedėjas Gytis Vitkus

Vietinio ūkio ir plėtros skyriaus vedėjas Antanas Asauskas

Juridinis ir personalo skyriaus vyriausioji specialistė Viktorija Švedavičiūtė

